

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
April 22, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDIS - APRIL 22, 1994

Nr. 78

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuvos žydų nutarimas dėl antisemitizmo pasireiškimo

Vilnius, balandžio 21 d. (Elta) — Lietuvos Žydų Bendruomenės valdyba priėmė nutarimą „Dėl antisemitizmo“, apibrėždama kovos prieš šį reiškinį kelius ir būdus — neišskiriant piketų bei demonstracijų. Komentuodamas šį nutarimą, bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius pateikė konkrečių nerimą keliančių faktų.

„Lietuvoje spausdinama klasė, totė „Siono išminčių protokolai“, platinamas Adolfo Hitlerio „Mein Kampf“, o Generalinė prokuratūra į mūsų kreipimąsi atsisakė reaguoti. Tiesiant žinomą nacių ir sovietų praktiką, straipsniuose apie nusikaltėlių pasaulį nuolat linksnuojamos žydų pavardės, jas grupuojant kartu, rašant iš mažosios raidės, daugiskaita“.

„Mus, kaip ir visus Lietuvos gyventojus, sukrėtė „Respublikos“ žurnalisto Vito Lingio nužudymas. Kaip ir visi, smerkiame žmogžudžius. Tuo pat metu pareiškiame, kad antisemitizmas prasideda tada, kai dėl vieno ar kito nusikaltimo įtariama žmogaus kaltė meta ma visai bendruomenei. Štai kodėl mus nemalonai nuteikė spaudoje nuskambėjęs teiginys, esą bendruomenė skyrusi 100,000 litų už V. Lingio žudiko išaiškinimą, o dabar šito atsisakanti. Niekada nei mūsų taryba, nei valdyba nieko panašaus nebuvo svarstęsi“, pabrėžė Žydų Bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius.

Į Lietuvą atvyko NATO pareigūnai

Ketvirtadienį į Lietuvą su oficialiu dviejų dienų vizitu atvyko NATO jungtinių pajėgų šiaurės Europoje vadas generolas Gary Johnson su žmona. Prie Krašto apsaugos ministerijos (KAM), papuolus Lietuvos valstybine trispalve ir dabar vis dažniau čia iškeliamą NATO vėliavą, svečių pasitiko krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. Čia įvyko KAM pareigūnų ir NATO jungtinių šiaurės Europos pajėgų vado susitikimas.

Ketvirtadienį gen. Gary Johnson taip pat susitiko su Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nariais, lankėsi Danijos Karalystės ambasadoje, kur kalbėjosi su Lietuvoje akredituotais NATO šalių ambasadoriais.

Penktadienį NATO pajėgų šiaurės Europoje vadas susitiks su Lietuvos Respublikos Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu bei kariuomenės vadu generolu Jonu Andriškevičiumi, lankysis lauko kariuomenės brigados „Geležinis vilkas“ štabe.

Ketvirtadienį Vilniuje taip pat prasidėjo NATO Atlanto Politikos Patarėjų Grupės pasitarimas su bendradarbiavimo partneriais. NATO valstybių užsienio politikos planuotojai kartu su šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybos

(NACC) šalių diplomatais svarstys grėsmės Europos saugumui šaltinius bei konsultuosius dėl jų neutralizavimo būdų. Taip pat bus keičiamasi nuomonėmis dėl NATO, NACC ir „Partnerystės taikos labui“ programų.

Pasitarimą pradėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Albinas Januška palinkėjo jo dalyviams sėkmės derinant nacionalinius interesus stabilios tvarkos labui ir organizuojant tikrą tarptautinių saugumo struktūrų bendradarbiavimą. Pasitarimas truks dvi dienas.

Žemės ūkio mokslininkai galėtų padėti spręsti ūkio problemas

Dotnuvoje, Lietuvos Žemdirbystės Institute įvyko respublikinis pasitarimas tema „Žemės ūkio mokslo vaidmuo vykdančių agrarinę reformą“.

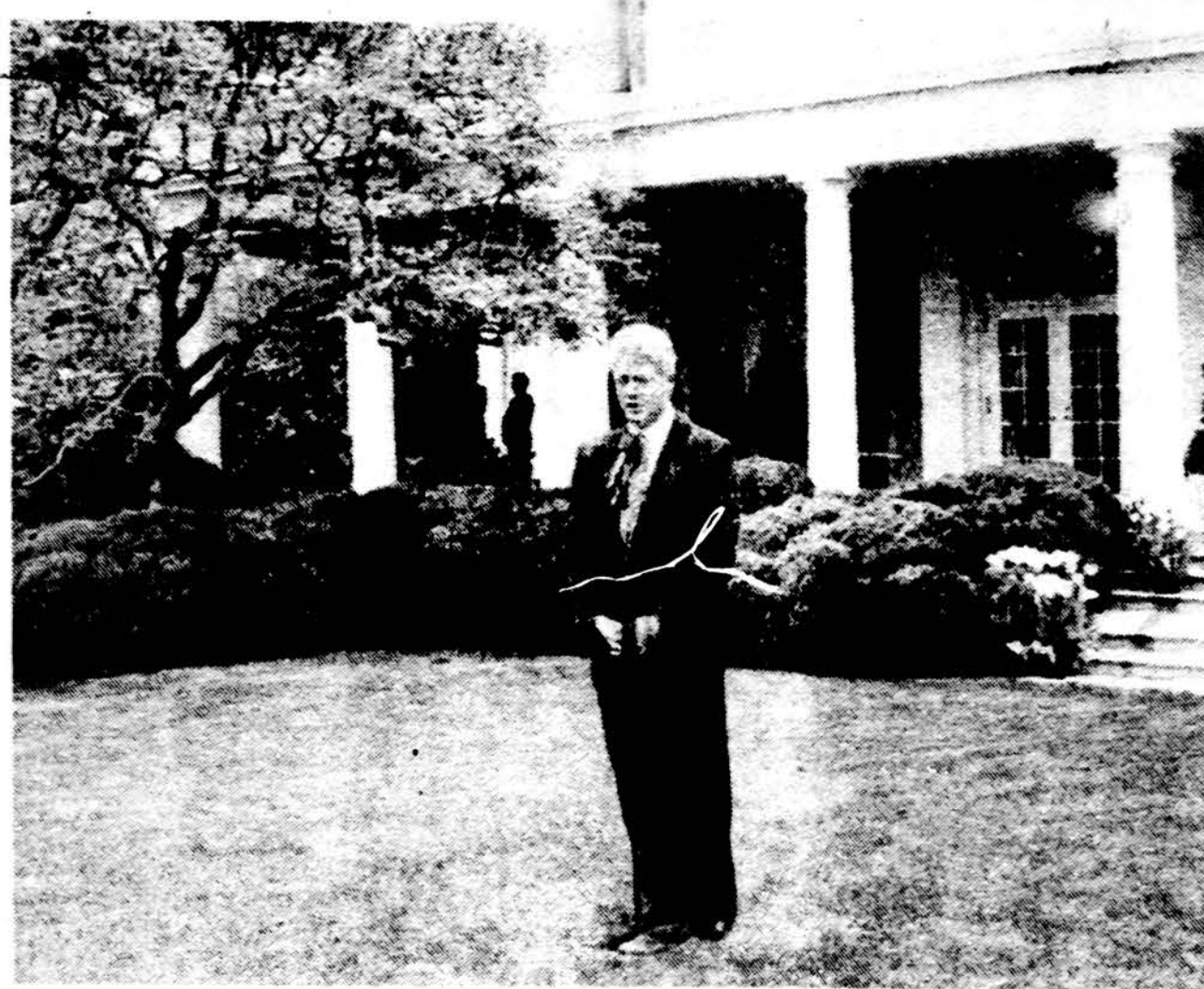
Šiuo metu Lietuvoje yra aštuoni žemės ūkio mokslo institutai, du jų filialai, trys bandymų stotys ir dvi akademijos. Trūkstant lėšų, pastaruoju metu juose beveik trečdaliu sumažėjo mokslo darbuotojų, tačiau ir likę mokslininkai, kaip buvo kalbama pasitarime, galėtų efektyviau talkinti reformai, padėti rasti atsakymus į svarbiausius klausimus: kokia turėtų būti mokesčių sistema žemės ūkyje, ko trūksta, kad sparčiau vyktų žemės ūkio kooperacija, kaip suderinti žemės reformos, privatizacijos, kaimiečių užimtumo ir jų pragyvenimo pajamų dalykus. Žemdirbiai taip pat laukia naujų lėšų, cukrinių runkelių auginimo, derliaus derojimo technologijų, vertingų patarimų melioracijos, pigios energetikos panaudojimo ir kitais klausimais.

Pasitarime kalbėjęs Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius pabrėžė, kad viena iš pačių svarbiausių Lietuvos žemės ūkio dabartinių problemų — rinku pažeidimai. Čia įvyko KAM pareigūnų ir NATO jungtinių šiaurės Europos pajėgų vado susitikimas.

Atidarytas Atviros Lietuvos Fondo informacinis centras Kaune

Šiandien Atviros Lietuvos Fondas atidarė savo informacinį centrą Kaune. Šis centras informuos asmenis ir organizacijas apie fondo bei jo padalinių veiklą, programas, paramos teikimo sąlygas bei formas. Čia bus galima sužinoti apie studijų bei kvalifikacijos kėlimo galimybes šiaurės Amerikos bei Vakarų Europos mokyklose, tarp jų ir George Soros stipendijas.

Informaciniame centre bus sukaupta daug knygelių, informacinių leidinių, katalogų. Besirengiantys studijoms ar stažuotėms užsienyje čia galės rasti informacijos apie tai, kaip pasirengti egzaminams. Lankytojams įrengta skaitykla.

Antradienį kalbėdamas apie Bosniją, prez. Bill Clinton stovėjo vienas Baltųjų rūmų sodelyje. Patvirtinęs jo patarėjų sudarytą planą užtikrinti ir kitų musulmonų apgyventų miestų saugumą, kurį siūlys ir JAV sąjungininkams Europoje, jis taip pat sakė ieškosias priemonių sustiprinti ekonomines sankcijas prieš Serbiją.

Konferencija su jaunimu dėl problemų Lietuvos kariuomenėje

Vilnius, balandžio 12 d. — Penkiolikos Lietuvos jaunimo organizacijų igaliotiniai bei Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybės atstovai dalyvavo F. Neumann Fondo Vilniuje balandžio 9-10 d. suorganizuotoje konferencijoje: „Lietuvos kariuomenė ir jaunimas“. Kaip šią konferenciją „Lietuvos rytas“ aprašo Tomas Juknevičius, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius ir draugai jaunimą išgildinti ir raginti spręsti esamas ginkluotųjų pajėgų struktūrų vystymo problemas. Nurodymas jau esamus sistemos pasiekimus, jis paminėjo Panevėžio motodesantinį batalioną, kuriame nėra nestatutinių santykių, ir dantų gydymo kabinetą Kauno motodesantiniame batalione.

Netrukus, tačiau, prieita prie problemų Lietuvos karinėse pajėgose. Į Kareivių Motinų Sąjungos narių paklausimą, kada iš šeimų, kuriose vienas sūnus žuvo sovietinėje ar Lietuvos kariuomenėje, kitas sūnus nebūna šaukiamas į privalomąją tarnybą, min. Linkevičius atsakė, kad būtina keisti taisykles.

Vilniaus Taikaus jaunimo klubo pirmininkas V. Ilgius pranešime minėjo, kad Lietuvos visuomenėje pastebimas ryškus nepasitenkinimas krašto apsaugos struktūrų veikla.

Apie tai byloja visuomenės nuomonės tyrimo rezultatai. Spauda praneša apie grėsmingą kriminogeninę padėtį karinėse struktūrose, karinę prievolę atliekančiųjų savijudybės, karinės tarnybos vengimo statistiką, finansinių machinacijų ar pareigūnų nekompetencijos skandalus. Daugelis šių problemų tampa chroniškos.

Karinė vadovybė slepia smurto atvejus

V. Ilgius sakė, kad 1993 metais Generalinė prokuratūra tyrė 9 baudžiamąsias bylas dėl nestatutinių santykių. Tai, anot pranešėjo, tik lašas jūroje — tarnybinių patikrinimų Vilniaus ir Klaipėdos motodesantiniuose batalionuose išvados

nurodoma, kad karinė vadovybė slepia nestatutinius santykius ir smurto atvejus. Batalionų vadai toleruoja nestatutines bauses — atspaudimus nuo asfalto, krosus — todėl jaunuoliai ir jų artimieji priešinasi karo prievolei. Pasak V. Ilgius, reikėtų griežtinti ne tik drausmines priemones, bet ir įsteigti visuomeninės kontrolės instituciją.

Vilniaus Taikaus Jaunimo Klubo pirmininkas sakė, kad dažnai pažeidinėjamos šauktinių teisės — ne visada aprūpinama reikiama apranga, būties priemonėmis, maistu, nesuteikiama medicinos pagalba, negarantuojamas korespondencijos slaptumas.

Alternatyvios darbo tarnybos įstatymas neveikia

V. Ilgius teigimu, Alternatyvios darbo tarnybos įstatymas neveikia, nes kariškiai nepagristai reikalauja, kad kandidatas atlikti minėtą tarnybą būtų „pacifistinės ar religinės organizacijos, draudžiančios savo nariams nešioti ginklą“.

JT ruošia rezervines pajėgas

New Yorkas, balandžio 18 d. — Lietuvos Misijos prie Jungtinių Tautų patarėja Gintė Damskytė balandžio 14 d. dalyvavo JT Taikos palaikymo operacijų departamento sušauktame informaciniame posėdyje apie organizuojamas Jungtinių Tautų rezervines pajėgas (standby forces), kurios bus nuolat pasirengusios skubiai (7-30 dienų laikotarpyje) įsijungti į JT taikos palaikymo operacijas.

Kaip praneša Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų, pajėgų planavimo štabas, vadovaujamas pulk. G. Gambiez iš Prancūzijos, nušvietė plano apimtį ir statusą. Ligi šiol 18 valstybių šiam tikslui oficialiai pažadėjo savo dalinius, įrangą ar kitą pagalbą Jungtinėms Tautoms.

narys“.

V. Ilgius sakė, kad Lietuvai būtina eiti profesionalios savanorių kariuomenės link.

Afganistano Karo Veteranų Sąjungos pirmininkas R. Ruzas pažymėjo, kad jam nesuprantamas krašto apsaugos struktūrų vystymasis neturint koncepcijos. Niekuo nepaaiškina, kad, žuvus savanoriui, jo šeima gautų 19,000 litų pašalpą, o šauktinio — 4,800 litų.

Nėra sąlygų vykdyti alternatyvią tarnybą

Ginkluotųjų pajėgų generalinis inspektorius pulkininkas Stasys Knezyz sistemos kritiką pavadino teisinga. „Tegu jaunuoliai atlieka alternatyvią darbą tarnybą, tačiau kas jiems mokės 80% įstatymuose numatytą atlyginimą ir kur rasti darbo vietų“, retoriškai klausė S. Knezyz.

Netvarka krašto apsaugos sistemoje S. Knezyz siejo su praktiškai paskirtais neprofesionaliais dalinių vadais.

Konferencija priėmė penkias rezoliucijas dėl profesionalios kariuomenės ir jaunimo organizacijų komiteto kariuomenės visuomeninei kontrolei sukūrimo, studentų karinės ir alternatyvios darbo tarnybos, nestatutinių santykių.

Prez. Brazauskas išvyko į Bukareštą

Vilnius, balandžio 21 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas šiandien išvyko į Bukareštą, Rumunijoje prasidedančia tarptautine konferencija. Ji rengiama Rumunijos prezidento Ion Iliescu iniciatyva. Konferencijos organizacinis komitetas pranešė, kad į ją atvyks apie 60 Europos, tarp pat Viduržemio jūros ir Pajėgų įlankos valstybių bei tarptautinių organizacijų delegacijos. Tarp jų bus šalių ir jų vyriausybės vadovai.

Konferencija rengiama Crans Montana forumo pagrindu. Pagal tradiciją į šį Šveicarijos kurortinį miestą renkasi Europos valstybių vadovai aptarti aktualiausių politinių bei ekonominių problemų. Perna vasarą tokia me forumo dalyvavo ir A. Brazauskas.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Clinton šaukiasi puolimų iš oro sustabdyti serbams

Vašingtonas, balandžio 20 d. (NYT) — JAV prezidentas Bill Clinton trečiadienį šaukėsi tiek Amerikos visuomenės, tiek Rusijos ir JAV sąjungininkų Europoje paramos jo atsisakimui, prašant praplauti NATO karinę rolę, stabdant serbų agresiją Bosnijoje.

Dabar, kai rytų Bosnijos musulmonų apgyventas miestas Gorazde jau tolygu krito, prezidentas pripažino, jog ligšiol vykdyta diplomatinė taktika pasirodė nepakankama. Clinton pareiškė, jog atėjo laikas priversti serbus „sumokėti aukštą kainą“ už puolimų tęsimą. „Vien NATO oro pajėgos negali sustabdyti tolimesnės serbų agresijos, jų brovimosi gilyn, negali nutildyti kiekvieno šautuvo“, pasakė prezidentas spaudos konferencijoje trečiadienį. „Su tuo sutiks kiekvienas karinis ekspertas. Bet (NATO oro pajėgos) gali atimti serbams galimybę šaudyti į (Jungtinių Tautų nustatytas) saugumo zonas, nesulaukiant bausmės“.

JAV administracijos pareigūnai išreiškė šiek tiek optimizmo, kad iki savaitgalio JAV sąjungininkai Europoje sutars dėl konkrečios veiklos, ir Rusija, nors ir neremtu plano entuziastiškai, bent nepastotų jam kelio.

NATO apgins daugiau miestų

Pagal naują planą NATO apsauga oro pajėgomis būtų pažadėta ne tik Gorazde miestui, bet ir keturiems kitiems musulmonų apgyventiems miestams — Srebrenicai, Tuzlai, Žepai ir Bihač. Tai tokia apsauga, kokia buvo suteikta Sarajevo miestui, kai grasinant NATO bombardavimu serbų pozicijoms, nurimo jų kulkosvaizdžiai vasario mėnesį. Pagal NATO sąjungininkams siūlomą planą, NATO reikalaus, kad serbai nuo tų miestų atitrauktų savo didžiuosius ginklus ir liautųsi šaudę į miestus, jei nenori, kad NATO juos apšaudytų iš lėktuvų, o NATO taikiniais būtų ne tik sunkių ginklų pozicijos, bet ir amunicijos sandėliai bei tiltai.

Prieš du mėnesius NATO ir Jungtinių Tautų vadai bei JAV administracija tokį siūlymą atmetė. Bet serbų bombardavimui Gorazde mieste neatlyžtant, prez. Clinton ir jo patarėjai imasi griežtesnės linijos.

JAV Kongrese visi giria šią prezidento poziciją, bet vieni

Bukarešte bus svarstomi regioninio saugumo, šalių ekonominio bendradarbiavimo klausimai. A. Brazauskas skaitys pranešimą apie ekonomikos reformas Lietuvoje. Numatyti jo susitikimai su kai kurių valstybių delegacijų vadovais, Europos Sąjungos, Europos Tarybos, Jungtinių Tautų atstovais.

Kartu su prezidentu į Bukareštą vyks susisiekiimo ministras Jonas Biržiškis, prekybos ir pramonės ministras Kazimieras Klimušauskas bei prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais ambasadorius Justas Paleckis. Konferencija truks keturias dienas.

priešištauja, kad tai per mažai ir per vėlai, o kiti ragina atšaukti ginklų blokadą prieš Bosniją, kad jos gynėjai galėtų tinkamai apsiginklavę bent gintis. Briuselyje NATO vadovai išreiškė pro vizorinį pritarimą Clintono planui, bet formalų sprendimą atideda iki savaitgalio. Tad neaišku, kaip galima būtų dabar apsaugoti jau antrą savaitę serbų bombarduojamo Gorazde 65,000 gyventojų ir į jį atbėgusių pabėgėlių.

Stengiasi neužgauti rusų

Stengdamasis neužgauti rusų, kuriems jau dabar nepatogu dėl pakartotinių serbų sulaužyto nebebombarduoti, prez. Clinton dviem valandom atidėjo savo spaudos konferenciją, kad galėtų prieš ją pasitarti su Rusijos prezidentu Boris Jelcinu. Prez. Clinton spaudos konferencijoje pripažino, kad Jelcinas ir toliau pareiškė nepasitikėjimą puolimų iš oro paveikumu tramdant serbų puolimus, bet pareiškė jog tikisi, kad JAV ir Rusija ir toliau bendradarbiaus.

Jis pasakė, jog JAV mielai dalyvaus Rusijos ir Prancūzijos organizuojamoje konferencijoje dėl Bosnijos, bet kad JAV aukščiausias prioritetas skiriamas laimėti Šiaurės Atlanto Tarybos (NATO sprendžiamojo organo) pritarimą, kai jis penktadienį posėdžiaus Briuselyje.

Stengdamasis nuraminti NATO ir JT atsargumą, darant didesnius išpareigojimus neturint iš ko, prez. Clinton dabar jau pažadėjo, kad Vašingtonas sumokės savo dalį kainos, siunčiant dar 6,500 JT kareivių į Balkanus. Tai jau patenkins JT dalinių vado Bosnijoje lt. gen. Sir Michael Rose prašymą, kad JT duotų dar 10,000 karių taikos palaikymui. JT Saugumo Taryba šio mėnesio pradžioje turėjo jam atsakyti, kad gali duoti tik 3,500 karių. Bet kai prezidentas buvo paklaustas ar dabar jau duos JAV žemės dalinių, jis pabrėžtinai atsakė: Ne!

Nors jis nesakė smulkiau, kokios sankcijos numatomos priversti serbus gerbti saugumo zonas, jis pasakė, kad pagal naują pasiūlymą, NATO igaliojimas bus ne tik JT daliniams paklaustas ar dabar jau duos JAV žemės dalinių, jis pabrėžtinai atsakė: Ne!

Nors jis nesakė smulkiau, kokios sankcijos numatomos priversti serbus gerbti saugumo zonas, jis pasakė, kad pagal naują pasiūlymą, NATO igaliojimas bus ne tik JT daliniams paklaustas ar dabar jau duos JAV žemės dalinių, jis pabrėžtinai atsakė: Ne!

KALENDORIUS

Balandžio 22 d.: Soteris, Kajus, Leonidas, Oportūna, Nerūna. JAV medelių sodinimo diena — „Arbor Day“.

Balandžio 23 d.: Šv. Jurgis; Adalbertas, Vaitiekus, Daugaudas, Vygaile. William Shakespeare (Šekspyras) gimė 1564 m.; poetas Henrikas Radeuskas gimė 1910 metais.

Scena iš Klovos „Pilenų“ operos Chicago spektaklyje praėjusį sekmadienį. Aplink Arvydą Markauską, kuris atliko Margirio, Pilenų kunigaikščio partiją, matyti Operos choro nariai. Janinos Malinauskaitės scenoavizdis, Eligijaus Domarko režisūra.

KAM TARNAUJA ŠI ISTORIJA?

POVILAS VAIČEKAUSKAS

Perskaicius „Lietuvos kovų ir kančių istoriją“ (I t.), kur kalbama apie Lietuvos gyventojų trėmimus 1941, 1945-1952 m., ir žvelgiant į tą knygą buvusio tremtinio-kalinio akimis, pačiam važiuojančiam gyvuliniose vagonuose ir savo kailiu patyrusiam tą žiaurųjį siaubą, aš nerandu čia jokios kovų ir kančių istorijos, kaip skelbia knygos viršelį. Priešingai, iš knygos sužinau, kad dauguma Lietuvos žmonių džiaugėsi ir pritarė trėmimams-vežimams (psl. 122, 123-125). Čia aš sužinau dar įdomesnių dalykų: pvz. (psl. 179) sugestionuojama, kad lietuviai patys savanoriškai veršė ir vežamųjų ešalonus ir jiems bus leista išvykti iš Lietuvos. Šitoj knygoj aš pirmąsyk sužinojau, kad pats veiksmas trėmimas nebuvo žiaurus dalykas, nes daug kur vartojamas tik kaip patogus išsklaidinimas, kuris atliekamas mandagiai, tvarkingai (psl. 109, 179), kad operacijos atliekantieji pareigūnai nesieltų amoraliai (psl. 365), kad vaikams buvo duodama pieno ir specialaus maisto košės (psl. 64), kad geležinkelio stotyse esančių laukė bufetai (psl. 165), karštas maistas (psl. 167), kad lydėjo medicinos personalas su vaistais (psl. 167), kad vagonai buvo gana patogūs, ne gyvuliniai, bet su gultais, langais, unitazais, kibirais ir net kopetėlėmis.

Juose buvo gana erdvi, jie nebuvo sausakimšai priekšti (psl. 167) po 25-50 žmonių (psl. 20). Kartu važiuojančių parduotuvės (psl. 12), niekas netroško, buvo vandens kiek nori (psl. 33), buvo žibintai, sunkiai susigūsi buvę guldomi ir ligoninės, o mirusieji neišmetami iš vagonų, bet kultūringai palaidojami (psl. 169). Be viso to buvo vežami – išskeldinami ne dori žmonės, bet kriminaliniai nusikaltėliai bei kiti visuomenei pavojingi elementai: prostitutės, plėšikiai, buozės, banditai, banditų šeimos, banditų pagalbininkai ir t.t. (psl. 50, 52). Buvo vežami bjaurybės, buržuaziniai nacionalistai-pikčiausi lietuviai tautos priešai (psl. 199, 201). Taip kalba šioje knygoje dokumentai, daugiausia versti iš rusų kalbos. Lietuvoje, o taip pat ir čia pas mus, daug kas kartojta: žiūrėkit dokumentai, dokumentai, kokia puiki dokumentacija! Deja, pamirštama pridėti dar vieną žodį: sovietiniai dokumentai. Šioje knygoje aiškiai praleista išsami įžanga apie sovietinius dokumentus ir jų patikimumą. Jie gali būti tik kaip papildoma, atrinkta, tačiau daug kur abejotino tikrumo medžiaga, giliau neatskleidžianti Lietuvos tautos kančios esmės. Teisybė, yra pasisakymų, kad tremtinių gyvenimo sąlygos blogos, ba-

rakai be langu, nešvarūs, kad sanitarinė būklė bloga (psl. 77, 78, 91), bet tokių dokumentų nedaug. Tai greičiau labai atsargūs, bejausmiai pranešimai, kuriuose paslėpti trūkiniai mūsų vargų ir didžiosios kančios. Toje knygoje pirmąsyk sužinojau, kad 1948 m. gegužės 22 d. trėmimai vadinami operacija „Vesna“ – lietuviškai „Pavasaris“. Prisimenu tą dieną, visa Lietuva skendo sodų obelių žieduose, žydėjo ir kvepėjo alyvos... Tai specialiai sugalvota, kad tremtinių širdyse išliktų, kuo skaudesnis tėvynės ilgesys. Koksai baisūs Maskvos cinizmas.

Grįžtant prie dokumentų rinkinio šioje knygoje, pagalvokime logiškai: kas tai per dokumentacija, kas tuos dokumentus apiformino, sukūrė? Atsakymą: „čia viskas, ataskaitos, instrukcijos, tarnybiniai pranešimai ir pareiškimai yra surašyti, pagaminti mūsų tautos kankintojų, naikintųjų NKVDistų, išdavikų, okupantų kolaborantų, sribų, komunistų partijos narių, Rusijos sribų, rajonų komendantų, lagerių viršininkų, kompartijos sekretorių ir pačių aukščiausių Kremliaus vadovų. Ne lietuvių, bet daugiausia rusų ir rusų kalba, su keliomis išimtimis. Į visus įvykius ir operacijas žvelgiama iš marksizmo-leninizmo taško, griežtai vadovujamasi komunistų partijos priimta ideologija ir jų pačių sukurta terminologija, jų stiliumi, visame pasaulyje pagarsėjusiu jų melu (tik prisiminkime Katynę nužudytų lenkų karininkų istoriją), vado-

vaujama klasių kovos teorija, komunistiniu mąstymu – istoriniu dialektiniu materializmu, bolševikiniu įtarumu įžvelgiant visur daugybę priešų. Visi šitie žmonės, mūsų kankintojai ir lietuvių naikintojai, nematė, nepajuto ir negalėjo suprasti mūsų tautos kančios, motinų klyksmo ir ašarų, mirštant ant jų rankų kūdikiams, ligonių ir senelių maldavimų, vaikų verksmo ir mirštančiųjų dejonų, paliktų gimtųjų namų ir tėvynės ilgesio. Šitų dalykų Maskva nepripažino ir dokumentuose tai nebuvo fiksuojama. Šios knygos dokumentų sudarytojai kančios ieškojo ten, kur jos nebuvo ir negalėjo būti. „Homo sovieticus“ vienas esminių bruožų – abejingumas kito kančiai.

Aš niekur šioj knygoj neradau buvusių Lietuvos tremtinių-kalinių taktininkavimo, jų pasisakymų, pasakojimų ir paliudijimų apie patirtas Lietuvos sūnų ir dukterų kančias, jų išgyventas tragedijas, iš kurių susidarytų vaizdas, daugiausia visiškai priešingas, negu skelbia šis sovietinių dokumentų rinkinys. Galbūt ateityje bus bandoma? Bet dabar šitos mūsų kalbamos, ilgai lauktos ir grandiozinio pavadinimo knygos turinys pirmame plane skelbia mūsų tautos kankintojų, o ne jų aukų parodymus. Jiems teikiama pirmenybė.

Šitoj knygoj dalies sovietinių dokumentų piešiamas vaizdas tarnauja ne Lietuvos kančios atskleidimui, ne Lietuvos valstybės interesams. Štai visos Lietuvos neseniai pasisakymų referendume yra aiškiai reikalaujama okupanto padarytos žalos ir nuostolių atlyginimo. Derybos su Rusija jos delegacija gal kaisios Lietuvos delegacijai šios knygos skelbiamus dokumentus, kuriuose kalbama, kad jokių turto nuostolių nebuvo, niekas nevalgė ir neplėšikavo, nieko nebuvo sunaikinta, bet viskas buvo tvarkingai surašyta ir atiduota saugojimui. O išvežtieji lietuviai blogai dirbo, buvo tinginiai, simuliantai, apsimetantys serganciais, prostitutėmis, išsitraukė pistoletą ir, laikydamas aukštai išskėles rankoje: sušuko: „Zakon – Taiga“. Lietuviškai būtų: „Ištatymas – taiga!“ Supraskit, kad bekrasčiai taigoje jokių įstatymų nėra. Susikabinome rankomis ir tempėme vienas kitą, o taip pat ir kai kuriuos savo nusilpusius draugus dešimtis kilometrų, apsupti piktų vilkinių šunų ir automatais ginkluotų kareivių. Tasys jie nenusėvė nei vieno. Kai visiškai pavargę, vos vilkdami kojas, sugriuvom į taigos vidurįje

mažą epizodėlį, kaip mus vežė Sibiro geležinkeliais gyvuliniose vagonuose, tik jau su narvais. Tai buvo 1954.XI.7-8 d., tarp 9 ir 11-tos valandos vakaro Kirovo miesto geležinkelio stotyje, spalio revoliucijos švenčių metu. Ta proga išgėrę konvojaus karininkai ir kareiviai buvo ypač žiaurūs ir priekabūs. Jie pradėjo šaudyti į vagoną, daugiausia į viršutinę dalį. Suvirto į krūvą žmonių kūnai, kaip gyvačių kamuolys susipynęs, nes visi spraudėsi prie vagonų grindų, saugodamiesi kulku. Apsivertę viduryje vagono buvusi statinė gamtos reikalams, o taip pat ir iki raudonumo įkaitusi nuo kūrenamų anglių, apvali metalinė krosnis. Mes, 12 lietuvių, pakliuvome apačion. Su automatų salvėmis susimaišė žmonių šauksmai ir išgėrusių kareivių keiksmai. Greta manęs užsidėgė kažkieno drabužiai, įkaitusi raudona geležis svilino. Pasklido atrių dūmų kvapas. Girdėjosi širdį veriantis, spiegiantis žmogaus šauksmas. Šaudė gal minutę, gal dvi, o gal ir ilgiau. Mintyje šaukėmės dangaus pagalbos, kad išliktume gyvi. Išiveržė vidun, jie pasičiupo vieną vakarų ukrainietį ir jį pradėjo kankinti, įvilkdami į brezentinį maišą, lenkdami per nugara aukštelininką, kol žmogaus pakaušis pasiekia kulnis. Taip išnarinami stuburo slanksteliai, žmogus po to kaip šluozas kelis mėnesius šliaužioja, kol atsistato. Girdint kankinamą žmogaus šiurpų šauksmą, mūsų nervai nebeįsilaikė. Pradėjome daužyti vagono lentas. Visas ešalonas daužėsi, rėkė. Jie šį sykį šaudė tik į orą. Aplink subėgę, vietiniai laisvi žmonės ir geležinkeliečiai pradėjo jiems grumoti? „Ką jūs čia darote? Ir su šitokia „muzika“ paminėje spalio revoliucijos šventės, pajudėjome į tolimuosius rytus, Sibira.

Kai pagaliau, po 2 savaitių kankinančios kelionės, pasibaigė geležinkelio begiai, visus išlaipino. Rusų kapitonas, trumpais baltais kailinukais apsivilkęs, išsitraukė pistoletą ir, laikydamas aukštai išskėles rankoje: sušuko: „Zakon – Taiga“. Lietuviškai būtų: „Ištatymas – taiga!“ Supraskit, kad bekrasčiai taigoje jokių įstatymų nėra. Susikabinome rankomis ir tempėme vienas kitą, o taip pat ir kai kuriuos savo nusilpusius draugus dešimtis kilometrų, apsupti piktų vilkinių šunų ir automatais ginkluotų kareivių. Tasys jie nenusėvė nei vieno. Kai visiškai pavargę, vos vilkdami kojas, sugriuvom į taigos vidurįje

paliktus tuščius japonų karo belaisvių barakus – japonų ten jau neberadome.

Šioje knygoje surinkti ir skelbiami dokumentai enka-vedistų ir komunistų partijos neatskleidžia Lietuvos kovų ir kančios esmės, neturi kome-

Danutė Bindokienė

Blogų įtakų mutinės nesustabdo

Šią vasarą į Lietuvą atkeliaus ypač daug svečių iš užsienio, nes kone iš kiekvieno lietuviško telkinio Amerikoje ir kitose valstybėse intensyviai planuojamos kelionės į Dainų ir tautinių šokių šventę, įvyksiančią liepos mėnesį. Ypač mūsų jaunimas yra daug vilčių bei lūkesčių sudėjęs į šią viešnagę, kuri daugeliui bus pirmasis apsilankymas Lietuvoje.

Galima tikėti, kad Lietuva taip pat ruošiasi maloniai su tikti savo tautiečius iš plataus pasaulio, nes juk svarbu, kad jie namo išsivežtų geriausius išpuodius, o Lietuvoje paliktų pluoštus dolerių. Savime aišku, kad tuščiomis rankomis ir kišenėmis niekas į tokią kelionę nesileidžia. Taip pat norime tikėti, jog susirūpinta tinkama tų svečių apsauga nuo kriminalinio elemento, kuris paprastai moka pasinaudoti tokiais progomis.

Lietuvos teisėtvara turėtų gerai įsisąmoninti, kad užsienio lietuvių girdi daug neigiamų atsiliepimų apie apsaugos stoka tėvynės miestuose, apie mafijos veiklą ir daugybę nusikaltimų (juos kasdien išskaičiuoja ir Lietuvos spauda). Nepaisant, kad Amerikos ar kitų kraštų didmiesčiuose nusikaltimų pasitaiko kur kas daugiau, čia žmonės yra išmokę būti apdairūs ir „nelandžioti, kur nereikia“. Argi tų atsargumo priemonių turėtų laikytis išsvajotoje tėvynėje? Daugeliui tai sunkiai suprantamas reikalas, todėl tokių „užsižiopsojusių“ ir susižavėjusių turistų saugumu turėtų rimtai susirūpinti atitinkamos įstaigos.

Reikia manyti, kad stambesnieji ir „proginiai“ Lietuvos kriminalistai neseka naująja Rusijos nusikaltėlių mada – užpildinėti svetimsalius, atvykusius apsilankyti ar ir ilgiau pagyventi tame krašte. Apipilimai, užpuolimai, vagystės yra tiek pagausėjusios, kad vakariečiams, kurie turi ar nori

aplankyti Rusiją, sukelia nemažai rūpesčio. Susidūrimų su kriminalistais neišvengia nei diplomatai, nei verslininkai, nei eiliniai turistai. Maskvoje, net dienos metu užpildinėjami pėsčioti ir važiuoti užsieniečiai, nes „visi jie turi pinigų, kredito kortele, brangius automobilius“. Žmonės apipilėjami traukiniuose ir viešojo susisiekimo priemonėse. Amerikiečių spauda rašo, kad vietiniai gyventojai, nors tuos užpuolimus mato, neateina aukoms į pagalbą, galbūt slapčiai net pasidžiaugdami, kad „turtuoliai užsieniečiai“ turi nukentėti.

Amerikos miestuose žmonės dažniausiai susiduria su kriminalistais, jeigu pakliūva į pavojingas situacijas ar kvartalų, ypač nakties metu. Sakoma, kad Maskvoje „saugų kvartalų“ nėra, nes nusikaltimai vyksta visur ir visuomet. Dažnai pasitaiko nukentėti užsieniečių moterims, kai jos vienos važiuoja automobiliu, vaiko gatvėmis, užsuka į restoranus.

Nors nusikaltimai Rusijoje jau seniai nėra naujiena, dar ir prieš pusmetį užsieniečiai buvo neužkabėjami, pasitenkinant savo tautiečių terorizavimu arba tarpusaviais gaujų „karais“. Pastaraisiais mėnesiais miestų, ypač Maskvos, policija jaučia didelį lėšų ir ginklų trūkumą. Policijos tarnyboje pasitaiko vis daugiau pareigūnų, kurie patys užsima nusikalstamais veiksmais, užuot prieš juos kovoję. Jeigu nusikaltėliai ir sugaunami, jie retai griežčiau baudžiami, todėl nusikalstamumas klesti kaip varputis tinginio darže.

Kadangi neigiamos įtakos nepripažįsta valstybių sienų, jų nesustabdo mutinės nei ginkluoti sargybiniai. Tokie „naujamadiški“ nusikaltimai prieš svečius iš užsienio, tarytum pavojingos ligos virusai, lengvai gali sukelti kriminalizmo epidemiją Lietuvoje. Tai būtų tikrai milžiniška žala tautai.

tarų, viską sumenkina, budelius pristato su nekaltumo aureole, bando įspilietinti ir perrašyti tikrą istoriją. Teisybės vardan ši knyga negali įeiti į Lietuvos kovų ir kančių istorijos tomų seriją ir negali būti vertinama į kitas kalbas.

LIETUVOS NAŠLAIČIUS APLANKIUS

INDRĖ

8 Pasvalio spec.int. mokyklos direktoriaus V. Cuseno nebuvo, vaikščiojom su pavaduotoja ir sporto direktorium. Iš 142 vaikų – 29 našlaičiai. Yra gavę labdaros iš švedų, norvegų. Mokytojai dalyvavę „APPLE“ kursuose. Sporto mokytojos paruošė ir atvežė kai kuriuos vaikus į JAV (Minneapolis), „Special olympics“, kur vaikai laimėjo premijas. Vaikai gamina kilimėlius, siuvinėja, mezga. Be rūbų ir avalynės trūksta žaislų, užsiėmimų.

Panevėžio kūdikių namuose direktorius paaiškina, kad trūksta vystyklų. Sunaudoja apie 1,000 per metus. Šiaulių pagalbinuose vaikų namuose gyvena 105 vaikai, nuo 4 iki 10 metų amžiaus; su fizinėmis negalėmis yra 6, lengvo protinio atsilikimo – 97. Tikri našlaičiai 10, 30-ties tėvams atimtos teisės, bet ir likusiais vaikais tėvai nesi-

rūpina. Visi vaikai čia lieka visą laiką, tik lanko miesto mokyklą. Buvo pakviesti, bet negalėjo dalyvauti Algio Grigo suruoštoje „Eglutėje“, nes neturi transporto. A. Grigo atstovas atvežė dovanėles ir prieglaudą. Antanas Kulbis yra atvežęs vaikams vaistų ir vitaminų. Prašo didaktinių žaislų, žaislų smulkiosios motorikos vystymui bei laiko, erdvės suvokimui. Yra biblioteka. Pageidautų vaikų grožinės literatūros, vaikams žurnalių, spalvavimui paveikslėlių, šiltų rūbų, batų, patalynės (paklodžių ir antklodžių), higienos reikmenų, priemonių vaikams mokyti siuvinėti, mezgti, siūti, virti. Prašo, kad Amerikoje gyvenantys primtų atostogų metu vaikus našlaičius arba juos įsivaikintų. Direktoriui sako: „Blogiausia, kad neturime transporto nei rūbams, patalynėi parsivežti, nei vaikams į ekskursijas, po-

liklinika, ligoninė nuvežti“. Iš labdaros beveik nieko negauna.

Šiaulių logopedinės mokyklos direktorius yra Juozapas Lokikas. Prieglaudoje gyvena 260 vaikų, nuo 7 iki 18 metų. Našlaičiai su fizinėmis, o 5 su intelektualinėmis negalėmis. Norėtų gauti informacijos, kaip tokios įstaigos dirba Amerikoje. Trūksta žaislų, batų, vitaminų, rūbų. Būtų gerai vaikams turėti

Prienų spec. internatinės mokyklos vaikučiai su rūpestinga auklėtoja. Nuotr. Indrė Tjūnelienė

kompiuterį ar techninę įrangą, kokią naudojame Amerikoje, dirbant su vaikais, turinčiais sunkumų dėl kalbos negalių. Iš labdaros nieko negauna. Daugumas vaikų yra iš asocialių šeimų.

Šiaulių logopedinių vaikų globos namų direktorė yra Marija Burneikienė. Yra 72 vaikai, nuo 3 iki 12 metų. Trijų vaikų abu tėvai mirė, 51 atimtos tėvystės

teisės. Reikėtų konstruktorių, žaislų, skatinančių mąstymą, sportinio inventoriaus. Reikia spalvingų, paveikluotų žurnalių ar knygų apie gamtą, pasakų ir spalvavimo knygelių. Trūksta šiltų rūbų, batų, vitaminų. Iš labdaros nedaug gauna, bet yra gavę keletą siuntinių rūbų, vitaminų, maistų, kas labai palengvino padėtį. Reikia specialių kelnų ir vystyklų vaikams, nevaldantiems šlapimo ir išmatų. Direktoriui klausia, kaip JAV išlaikomi vaikai, kurių tėvai nenori auginti? 23 vaikai dalyvavo A. Grigo „Eglutėje“. Jiems pasamde transportą už pinigų, gautus iš JAV LB Denver, Colorado apylinkės. Gavo šalpos iš Mercy Lift. Vedama Montessori grupė, vadovaujama S. Vaišvilienės.

Šiaulių kūdikių namuose yra 62 vaikai, nuo naujagimių iki 6 metų amžiaus. Direktorių Aurelija Jurkuvienė. Miega po 10 vaikų kambaryje. Trūksta žaislų, vaikų spalvotų knygelių, rūbų, avalynės, vitaminų, rašymo reikmenų. Galėtų pačios numegzti vaikams rūbų, jei turėtų siūlų. Reikia piešimo

Jonyno aklučių ir silpnaregių vaikų mokykloje su vedėja Angele Daujotiene (kairėje) ir mokytoja. Mokyklos vaikams trūksta juodų arba žalių rašomų lentų, kad galėtų geriau matyti rašomus židžius.

Nuotr. I. Tjūnelienė

priemonių – spalvotų pieštukų, dažų, popieriaus. Būtų gera turėti galvosūkių ir kitokių lavinančių žaidimų bei užsiėmimų.

Tą vakarą buvo labai šalta. Kai grįžau atgal į savo nakvynės vietą, šilumos beveik nebuvo. Bijodama persišaldyti ir susirgti, nutariau miegoti su megztiniu, kaklą apšildyti vilnoniu šalikui, kojas apšildyti dviem porom kojinių ir apsikamsiusi trimis apklotais.

O kas užkloja nerūpestingų tėvų vaikelius, kas apsaugo jų gležnus kūnelius ir trapią psichiką nuo šalčio, nuo žiemos vėjų? „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, stengiasi „apšviesti“ juos dienas, išsaugoti lietuvių tautos ateities pumpurėlius nuo šurpauš žiemos vėjų ir jiems artimų žmonių neįsivaizdavimo. Nors visų ir neišsaugosime, bet bent dalelei palengvinsime dienas.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

„IR ŠIĄ DŽIUGIĄ DAINĄ
TE KIEKVIENAS GIRDI“

Šaunus buvo Šv. Kazimiero li-tuanistinės mokyklos pavasari-nis koncertas, surengtas kovo 26, Dievo Motinos parapijos au-ditorijoje, Clevelande. Beveik visi mokiniai tą vakarą tapo dainininkais, solistais, instru-mentalistais, aktoriais. Jie džiugino gausią publiką. Čia savo talentus išryškino 5-14 metų mokiniai, besisemiantys lietu-viško švietimo šeštadieninėje mokykloje.

Pavasario ir Velykų nuotai-kos temomis išpuosta erdvi sa-lės scena leido jauniems pasi-justi vertais gausios publikos dėmesio. Entuziastinga audito-rija stipriais plojimais kėlė jų nuotaiką. Visas spektaklis buvo reta dovana lietuviškai audito-rijai.

„Mes ateitis – rytojaus vil-tis“, – naujas žodžio ir muzikos kūrinys davė koncertui temą ir nuotaiką. / Mes rankas sujunge ir širdis atvėrė, / žengiam į ryto-jų galvelės pakelę, / Nes mes ateitis – rytojaus viltis! / Nes-kim džiaugsma, / meilę i kiekvie-no širdį / Ir šią džiugią dainą te kiekvienas girdi!

Koncerto pagrindinės įvykdy-tojos – liuanistinės mokyklos mokytojos Rita Čyvaite-Kliorienė ir Eglė Giedraitytė-Laniaus-kienė. Be drausmingų, talentin-gų atlikėjų koncerto iniciatorių pastangos būtų tuščios. Tam ruošiasi beveik ištisi metai. Kiekviena detalė buvo gerai ap-galvota ir įvykdyta. Ne tik ausiai, bet ir akiai pasigerėjimą teikė atliekų sceninė apranga: mergaitės pasipuošusios baltais sijonėliais ir rausvos spalvos pa-laidinukėmis, berniukai – bal-tomis kelnėmis ir mėlynos spal-vos marškiniais.

Pusantros valandos koncertas priminė ne kartą matytus „Dai-nų dainelių“ koncertus Lietuvos televizijoje. Šis Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos naujas debiutas tikrai vertas dar dides-nės žiūrovų auditorijos. Bet su tokia „minia“ aktorių vargiai būtų įmanoma nuvažiuoti į ki-tus, didesnius lietuvių telkini-us.

Pavasarinis koncertas buvo sekamas ir filmuojamas gero būrio jau gerą patyrimą turin-čių mėgėjų. Atrinkus geriausius įrašus, juos meniškai suredaga-vus, galėtų būti vertinga dova-na ne tik liuanistinėms mokyk-loms, bet ir plačiai visuomenei čia, ir Lietuvoje. Vien tik gir-dint per Public Radio – „Tevynės garsų“ lietuviškoje transliacijoje to koncerto būdingesnes ištraukas, kėlė džiugų pasigerėjimą lietuviškų spektaklių. Ilona Kuprevičiūtė, vedėja velykinėje programoje, supažindino stropios stoties klausytojus. Taigi, „Mes ateitis – rytojaus viltis“ jau gan plačiai išgarsintas muzikinis spektaklis.

Visa koncerto programa buvo paties jaunimo vedama. Į kon-certą atvykusius Giedrutė Ur-baitytė gracinga gestikuliacija „isakė“, „smarkiai ploti“, nes tai esą „labai svarbu“. Pradėta „Giedame linksmi“ (muzika ir angliški žodžiai J. Althouse, liet. žodžiai R. Kliorienės). „Žen-giam, žengiam“ (muz. ir žodž. R. Poskočimienės ir R. Kuliavo), „Kodėl išskrido gandrai“ (muz. A. Kubiliūno, žodž. J. Marcinke-vičiaus). Įspūdingas buvo gandrai – Mindaugas Ildelis. Eriks Gudėnas ir Andrius Stankus at-liko liaudies dainelę „Katinas ir pelė“. Vėjas Belzinskas solo pa-dainavo J. Čiurlionytės „Pasa-kėlę“. „Šokam visi“ (iš anlgų kalbos vertė D. Viskontienė) nu-

meryje savo talentus rodė Jany-tė Klimaitė, kaip pranešėja su talkininkais prūdavo varle, žaliu žiugu, kiskiu piškiu, kenguryte ir vaikučiu. Nuostabą kėlė Kris-tinos Kliorytės ir Lauros Ruk-šėnaitės (pagal jų pačių parašy-tus žodžius) daina „Stebuklinga pasaka“. B. Gorbulsio daina, instrumentais pritariant Aidui Ildeliui ir Saulutei Tamošiūnai-tei, choras padainavo „Gintari-nę šviesą“. Lietuvių liaudies daina „Kiskelis“ atliko trio Gin-tas Civinskis, Vytas Vaitkus ir Simas Tatarūnas. O su lietuviš-ku „rap“, pagal E. Laniauskienės žodžius, padainuotas ir su-vaidintas šių dienų jaunimo mu-zikinis kūrinėlis. Su „Nesibai-gia mūsų daina“ (iš anglų kal-bos vertė L. Petrolūnienė) už-baigta per pusvalandį trukusi pirmoji programos dalis.

Antroji koncerto dalis pradė-ta pagerbiant buvusius Šv. Ka-zimiero liuanistinės mokyklos muzikos mokytojus Julijų Kazė-ną, Adolfą Malėnienę, Algirdą Bielskų (Ona Mikulskienė nega-lėjo dalyvauti), iškviečiant juos į sceną ir apdovanojant gelėmis.

Rita Kliorienė savo padėkos žo-dyje pabrėžė šių mokytojų mei-lę dirbant su jaunimu. Visa sa-lė dėkojo jiems stipriais ploji-mais.

Muzikinio gyvenimo puosele-tojai ir vykdytoja Clevelande Rita Kliorienė padovanojo naują chorinį kūrinį „Džiaukis gyve-nimu“. Ji ir muzikos ir žodžių autorė. Toliau sekė A. Braziń-sko „Tevynė Lietuva“, lietuvių liaudies daina „Augo putins“ (su skudučių pritarimu). Puikia vaidyba ir gražiu balsu debiuta-vu Kristina Stankaitė liaudies dainoje „Apie Joną ir molio už-boną“. Devynios mokinės, var-peliais pritariant, padainavo liet. liaudies dainą „Oi, griežle, griežlele mano“. „Pasejau kana-pę“ chorui skrabalais pritarė Saulius Kliorys. „Žemė kėlė žolę“ dainos pranešėjas buvo Lukas Laniauskas. Nuotaikin-gą dainą „Oi, koks storas pami-doras“ sukėlė publikai juoką ir plojimus. Su solo partijomis Juo-zaičio dainoje „Roputė“ pasiro-dė penki mokyklos mokiniai, o M. Noviko dainą „Į sapnelį“ at-liko mergaičių kvartetas. A. Klovos dainoj „Saulėlydis“, pri-tariant fleitai (Vita Civinskai-tė) ir klarnetui (Lia Krivinskai-tė) rodė ir choro pajėgumą, ir jaunųjų instrumentalistų tal-entą.

V. Budrevičiaus „Žvaigždėta naktį“ dueta atliko Saulius Kliorys ir Simas Laniauskas, o Vik. Viltėnio dainą „Dar viena diena“ solo dainavo Kristina Kliorytė. Šie trys dainininkai – solistai parodė, kokios dainos ir muzikos talentai bręsta mūsų jaunimo tarpe.

Su Ritos Kliorienės muzika ir Eglės Laniauskienės žodžiais „Mes ateitis – rytojaus viltis“ buvo apvainikuotas reto grožio pavasarinis koncertas. Gelėmis, ovacijomis ir mokyklos tėvų komitetui, parapijos klebonui kun. G. J. Kijauskui, mokyto-jams ir visiems prisidėjusiems į koncertą ruošiant. Programoje taip pat pranešta, kad viena mo-teris, norėdama paskatinti, kad ir ateityje būtų ruošiami kon-certai, paskyrė stambesnę pini-

Clevelando skautijos Kaziuko mugėje pirkejų laukia skautininkės V. Klimienė, L. Svarcaitė, I. Jonaitienė ir J. Budrienė.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ginę sumą muzikinių instru-mentų įsigijimui. Konkretų mo-stu įvertintas gražus darbas.

V. Rociūnas

VEDYBŲ SUKAKTYS

Clevelando vyskupas Ant. Pilla šią vasarą pagerbs poras, susituokusias 1944 metais. Spec-ialios Mišios bus aukojamos Šv. Jono Katedroje – sekmadienį, liepos 31 d., 2:00 val. p.p. Poros, šiemet švenčiančios 50-sias ve-dybų sukaktis ir žadančios da-lyvauti šiose specialiose Mišio-se, prašomos registruotis pas kleboną kun. Juozą Bacevičių prieš gegužės 31 d.

GRAND RAPIDS, MI
GERAI PAVYKĘS
MINĖJIMAS

Ir šių metų Vasario 16 ir Kovo 11 Lietuvos nepriklausomybės švenčių minėjimas, vasario 20 d. suruoštas LB Grand Rapids apy-linės valdybos Šv. Petro ir Po-vilo parapijos salėje labai gerai pavyko. Po lietuviškų šv. Mišių, aukotų lietuvių kilmės klebono Dennis Morrow, į salę gausiai susirinko: lietuviai ir ameri-kiečiai. Čia nebuvo kalbų, bet buvo labai gera meninė progra-ma-koncertas, kurią atliko so-listė Virginija Bruožytė-Mulio-lienė iš Clevelando ir Rasos Šo-lūnaitės-Poskočimienės vado-vaujama „Spindulio“ tautinių šokių šokėjų grupė iš Lemonto. Visus dalyvius labai sužavėjo Virginijos Bruožytės-Mulio-lienės gražus dainavimas ir smagūs jaunų „Spindulio“ šokių šokiai iš lietuviškų vestuvių su Rasos paaiškinimai ir šis akordeono muzika. Solistei akompanavo dr. Benius Kušlikis.

Apylinkės vicepirmininkas Petras Treška perskaitė specialų Michigano gubernato-riaus Engler sveikinimą, ir vice-pirmininkai Vytautas Jonaitis ir Jonas Treška, Jr., įteikė padėkos diplomus Stasiui ir Kim Jonaičiams, Juozui ir Bar-barai Lukams už jų šeimų globa-vikams iš Lietuvos, kurie buvo ar yra atvykę gydyti į Grand Rapids. Padėkos diplomai buvo įteikti ir Healing the Child-ren/Michigan organizacijos di-rektorei Helen Salan už jos rū-pestį sergančiais Lietuvos vai-kais.

Visus dalyvius ir svečius skan-iai ir gausiai vaišino šeimi-ninkės Verutė Paovienė, Anelė Lukoševičiūtė, Vanda Bliūd-nikienė, Onutė Treškienė ir Ann Ugianskienė.

Minėjimą gerai suorganizavo, salę gražiai papuošė ir pačią programą pravedė apylinkės pirmininkė Gražina Kaman-tienė su talkininkais. Nepri-klausomybės šventės minėjimai Grand Rapids lietuvių ir ame-rikiečių tarpe tapo visų labai

laukiama didžiausia ir kultūrin-giausia lietuviška šventė.

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Jau antras dešimtmetis Grand Rapids mieste ir apylin-kėse kiekvieną trečiadienio vakarą nuo 8 val. per WBW International Radio stotį, 89.9 FM banga, yra girdima Lietu-vos ainių (Lithuanian Heritage) radijo programa, kurią tvarko LB Grand Rapids apylinkės sudarytas Radijo programos būrelis. Jo pirmininkas yra dr. Benius Kušlikis. Radijo progra-mos pasikeidami veda dr. Be-nius Kušlikis, Juozas Lukas, Jonas Treška, Jr., Gražina Ka-mantienė, Vytautas Kamantas, Algis Kušlikis, Petras Treška ir kiti talkininkai.

NETEKOME NUOŠIRDAUS
LIETUVIO

1994 vasario 6 dieną po kelių mėnesių ligos savo namuose, rū-pestingai gydomas ir prižiūri-mas žmonos Verutės, mirė ilga-metis Lietuvių Bendruomenės ir lietuviškų organizacijų narys, darbuotojas ir rėmėjas, „Drau-go“ ir kitos lietuviškos spaudos skaitytojas Jonas Paovys, neseniai atšventęs 87-jį gimtadienį.

Jonas Paovys buvo gimęs 1907 sausio 26 Kurų kaime, Le-kėčių valsčiuje, Šakių apskrityje. Suvalkijoje. Į Ameriką at-vyko 1949 ir apsigyveno Grand Rapids, čia dirbo ir išėjo į pensiją. Turėjo šešis brolius, kurių trys žuvo Lietuvoje, o trys mirė ir palaidoti Amerikoje. Vi-si jį pažino kaip švelnų, teisingą, gerą ir tvirtą nusistatymo žmo-gų, kuris visada padėjo visiems, kuriems reikėjo pagalbos. Jono ir Verutės Paovių namai vi-siems lietuviams buvo vaišingi namai, čia visada buvo LB apy-linės rinkimų būstinė valdybų

posėdžių patalpos, pasitarimų vieta.

Jonas Paovys buvo labai pa-reisingas Lietuvių Bendruome-nės narys, ėjo visokias parei-gas apylinkės valdybose, kont-rolės komisijose, rinkimų komi-sijose, labai rėmė Bendruome-nės darbus finansais. Buvo didelis Lietuvių fondo rėmėjas, ilgus metus dirbo ir vadovavo BALFo skyriui, turėjo gerą balsą ir kartu su žmona Verute priklausė Šv. Petro ir Povilo parapijos chorui, giedojo baž-nyčioje bei minėjimuose, labai mėgo lietuvišką spaudą.

Barto and Sons laidotuvių namuose su a.a. Jono Paoviu gražiais žodžiais atsisveikino jo jaunystės Lietuvoje ir Grand Rapids gyvenimo ir veiklos dienų draugas Kęstutis Stepšys, Lietuvių Bendruomenės ir Lie-tuvių fondo bei lietuvių orga-nizacijų vardu LB apylinkės valdybos sekretorius ir LF Ta-rybos narys Vytautas Kaman-tas, ir parapijos vardu klebonas kun. Dennis Morrow. Artimieji ir draugai a.a. Jono Paovio at-minimui per LB apylinkę surin-ko aukų Lietuvos našlaičiams, nes Jonas mėgo vaikus ir prieš mirtį sakė, kad reikia jiems padėti. Našlė Verutė Paovienė jamžino savo mylimo vyro va-dą, paaudodama 500 dol. „Drau-go“ fondui ir 1,000 dol. Lietuvos kovų ir kančių istorijos ruošai ir leidimui.

Vasario 9 dieną buvo laidotu-vės. Gedulingas lietuviškas Mišias Šv. Petro ir Povilo baž-nyčioje laikė klebonas kun. Dennis Morrow ir kunigai Al-bertas ir Ernestas Bernotai. Gra-žiai savo buvusiam choristui giedojo Šv. Petro ir Povilo pa-rapijos lietuviškų Mišių choras, vadovaujamas vargonininko Jono Treškos, Jr. Karštą nešė a.a. Jono Paovio bendradarbiai ir artimieji: Vytautas Baniū-kaitis, Vytautas Jonaitis, Vytautas Kamantas, Adolfas Skrebutėnas, Jonas Treška ir Kazys Žygas. Palaidotas Šv. Petro ir Povilo parapijos kapi-nėse.

Visa Grand Rapids Lietuvių Bendruomenė kartu su našlė Verute Paoviene liūdi netekusi nuoširdaus lietuviu a.a. Jono Paovio.

Koresp.

• Oregon įsijungė į JAV kaip 33-čioji valstija 1859 m. va-sario 14 d.

• Amerikos Respublikonų partija buvo įkurta 1854 m. va-sario 28 d. Ripon, Wisc.

APLANKYKITE PABALTŲ
LIETUVĄ '94

Kreipkitės į mus – suplanuosime jūsų kelionę. Prieinamiausias kainos Finnair, Lufthansa ir SAS oro linijomis „economy“ ir „business“ klasė Viešbučiai

GO BALTIC

Mūsų naujas leidinys apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus – perskaitykite!

1-800-451-9511

UNIONTOURS

[steigta 1931 m.]

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel. 212-683-9500 Fax 212-683-9511

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%-20%-30% pigiau mokė-sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-mobilių pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3200 1/2 West 95th Street
Tel. - (708) 424-8854
(312) 581-8854

ELEKTROS.
VEDIMAI - PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Moving-Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prie-inamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreip-tis: Gediminas: tel. 312-925-4331

Cleaning attics, garages, base-ments; cutting & removing trees.
Free estimate. Call Vytas, tel. 312-436-1437

Apsilankius Lietuvoje, kosmetinių operacijų klausimais kreipkitės į plastinės chirurgijos specialistą prof. dr. Viktorą Baltaitį. Informacija VII-niujė: tel. 74-24-24.

LIETUVIŲ
EGZODO
LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šibajo-rio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio for-mato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Lei-dėjas – mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas – Litua-nistikos Institutas.
Leidiny su gausiais „Draug“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina – \$30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlai-doms pridėdama \$4.00, į Kanadą – \$6.00, į kitus kraštus – \$6.50. Illinoisiaus gyventojai visais atvejais, dar primoka \$2.63 valstijos mo-kėsių.

Anglų Kalba Sekmingai Darbuotis
Universitete Ir Profesijose

The University of Illinois at Chicago
Tutorium in Intensive English
(Intensyvuos anglų kalbos kursai)

- keturių lygių dėstymas vyksta ištisus metus
- mažos grupės su ESL dėstytojais profesionaliais
- dėstymas surištas su kompiuteriais ir įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis
- patarimai imigracijos reikalais; 1-20 vizos studentams
- visi studentai laiko TOEFL egzaminus, kurie bus užskaitomi Illinoisiaus Universiteto
- papildomi kursai: TOEFL Paruošimas, Šnekamosios kalbos įgūdžių pažengusiems

Dėl platesnės informacijos, kreipkitės į:

The University of Illinois at Chicago
The Tutorium in Intensive English (M/C 324)
601 S. Morgan St., Room 820
Chicago, Illinois 60607 USA
(312) 996-8098/Dr. Boca

Deja, universitetas negali duoti finansinės paramos.

UIC The University of Illinois
at Chicago

REAL ESTATE

GREIT
PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar pardudant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterijir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir pardudame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profes-onaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

PARDUODAMAS

„Mobile home“ Oak Lawn, IL; 2 mieg. kamb., oro vėsinimas; 14'x56'; skalbimo-džiovinimo mašinos, viryklė; šaldytuvas. \$16,000 arba geriausias pasiūlymas. Kreip-tis: 708-636-2158 arba 708-349-3148

FOR RENT

Išnuomojamas butas Cicero, IL; 5 kamb., 3 mieg.; 2 as. a., šviesus, kam-pinis; nuomininkas moka už šilumą; yra „car-port“; \$450 į mėn. Kreip-tis: 708-652-4199.

Išnuomojamas 3 kamb. butas
Marquette Parko apyl.
Kreipitis tel. 312-890-9573

Summer Rental —
Union Pier, Michigan,
Lake Shore & Berrien Rd.

2 bedroom furnished duplex
Seasonal \$2,600 or monthly rentals.
Tel. 708-639-8458

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

PAREIŠKIMAS VISUOMENEI

Lietuvių Politinių Kalinių są-
gos surengtoje vakaronėje š.m.
balandžio 15 d. Jaunimo centre,
Čikagoje, dėl išleistos Pasaulio
Lietuvių bendruomenės ir
Lietuvos Istorijos instituto
pirmojo tomo „Lietuvos kovų ir
kančių istorijos“, nutarimų
komisijos iš vakaronės dalyvių
pasisakymų išvados:

1. Padaryta didelė klaida, pa-
renkant knygos autorius ži-
nomus Lietuvos istorijos duo-
menų klastotojus.

2. Brutalus masiniai trėmimai
knygoje pavaizduoti kaip labai
humaniški gyventojų iškeldi-
nimai į Sovietų Sąjungą. Lietu-
vos tremtinių skaičius tenden-
cingai kelerioji sumazintas.

3. Reikia tuoj pat sustabdyti
šios knygos platinimą ir sulai-
kyti išleidimą svetimomis
kalbomis.

4. Sulaikyti tolimesnį šios
knygos serijos – „Lietuvos kovų
ir kančių istorijos“ – parengimą
ir leidimą.

5. Lietuvos Istorijos institutas
ir Pasaulio Lietuvių bend-
ruomenė turėtų atsipašyti par-
tizanus, tremtinius, politinius
kalinius bei visą lietuvišką
visuomenę už šios knygos iš-
leidimą.

6. Aukotojams pageidaujant,
turėtų būti grąžinti pinigai.

7. Lietuvių fondo paskirti ir
įteikti 10,000 dolerių auka
turėtų būti grąžinta atgal į
Lietuvių fondą.

8. Lietuvos genocido istorijai
paruošti turėtų būti sudaryta re-
dakcinė kolegija, turintis su
Lietuvos politinių kalinių sąjun-
gos istorijos sekcijos ir išeivijos
istorikais.

Nutarimų komisija: **Jonas
Dainauskas, Edmundas Ja-
siūnas, Leonas Kriaučiūnas,
Pilypas Narutis, Kazys
Pembus, Stasė Petersonienė,
Povilas Vaičekauskas.**

LAIŠKAI

REIKĖTŲ ATKREIPTI DĖMESĮ

Straipsnis „Vakarykščiai vil-
kai persirengia avinėliais“,
spausdintas „Drauge“, 1994 m.
balandžio 8 d., turėtų atkreipti
visų Amerikos lietuvių dėmesį
ir ypač tų, kurie vadovauja or-
ganizacijoms bei bando palaik-
yti ryšius su Lietuva. Straips-
nio autorė Ona Voverienė taik-
liai ir įtikinamai parodo „avi-
nėlių“ originalius kailiukus,
todėl Lemontas ar kiti Ameri-
kos lietuvių centrai turėtų
straipsnį išsikirti, dažnai jį
paskaityti ir jo mintis įjung-
ti prie savo modus operandi.

Reiktų priminti, jog turime ir
savą šią temą aiškinančių, bet
savių, kaip paprastai, „pra-
našais“ negali būti.

Vytautas Semaška
Sebring, FL

IŠSAUGOJO DR. ŠAULIO DIENORAŠTĮ

Balandžio gale aplankiau
Birutę Šaulytę Čekienę, gyve-
nančią Dearborn Heights, MI.
Ji atliko milžinišką darbą –
perrašė mašinėlė savo tėvo dr.
Jurgio Šaulio užrašus, kurie
prasideda 1903 metais Vilniuje
ir užsibaigia 1948 metais Lu-
gane, Šveicarijoje dieną prieš dr.
Šaulio mirtį. Pradedamas savo
užrašus, dr. Šaulys apsipren-
džia rašyti tik faktus, o ne išva-
das. Tai jis ir darė iki galo. Ant
sienų kabo nuostabių impresio-
nistiški Jono Mackevičiaus pa-
veikslai, vaizduoją Italijos ir
Jeruzalės peizažus. Galbūt tai
yra geriausia Mackevičiaus ko-
lekcija užsieniuose. Ispūdin-
gas ir dr. Šaulio portretas. Pilna
visokių meno objektų. Birutė
turi daug visokių užsiėmimų.

Rengtasi aplankyti gimines
Kanadoje, o vėliau vyks Lietu-
von. Štai gavo laišką iš savo
buvusio viršininko Šveicarijoje,
medicinos Nobelio premijos lau-
reato T. Reichstein, kuris savo
97 amžiaus metais domisi pa-
partio chemija. Ir štai vienoje
knygoje įrašas Birutei nuo tė-
velio gero draugo Juozo Tumo
Vaižganto, skatinant būti gera
mergaite. Birutė išsaugojo savo
tėvo užrašus – Lietuvos isto-
rijos puslapius.

Saulius Šimoliūnas,
Detroit, MI

PER GREIT PRADĖJO RAŠYTI

Š.m. balandžio 9 d. „Draugo“
69 Nr. „Valstybinio „reketo“
šalis“. K. Antanavičius aiškina
mums, koks blogas gyvenimas
yra dabartinėje Lietuvoje: banditų
gaujos, korupcija, minimalus
gyvenimo lygis ir t.t.

Mes tą viską žinom. Taip pat
žinom, kad iš 141 atstovo Seime
susirenka tik apie pusę, kiti iš-
važinėję į užsienį, dirba įmonėse
ar iš viso nemato reikalo posė-
džiuose dalyvauti. Žinom, kad
važinėja valdiškom mašinomis,
(kiti net su vairuotojais), žinom,
kad norit statyt paminklą val-
dovui, pilį Brazauskui, kad per
4 metus dar išeinamųjų neišva-
lė...

Didžiausios valstybės pajamos
yra už degtinę ir tabaką. Užut
monopolio ir valdžios pardavinė-
jamos degtinės valdiškose par-
duotuvėse, dabar beveik visos
maisto krautuvės pardavinėja
„mafijos“ degtinę, padarytą iš
nelegaliai per sieną įvežto pra-
moninio spirito. Ar Antanavi-
čius pravedė kokį įstatymą tuo
reikalu?

1991 rugsėjo mėn. Aukščiausio
Taryba balsavo „Dėl piliečių
nuosavybės teisių ir išlikusių
nekilnojamojo turto atstatymo
tvarkos ir sąlygų“. Labai svar-
bus įstatymas. K. Antanavičius
balsavime nedalyvavo.

1992 bal. 21 d. „Dėl referen-
dumo apie piliečių valią išvesti
SSRS kariuomenę 1992 metais
klauso įtraukimo darbotvarkę“.
Nepaprastai svarbus
referendumas. A.T. deputatas
K. Antanavičius balsavo prieš.

Bravo Vytautui Volertui, kad
jis „Susikalbėti galime, jei nori-
me“, „Draugo“, 1994 bal. 9 d.,
straipsnyje vadina buvusius
stribus jų tikrais vardais. Iš
stribų nepadarė seimo atstovo,
kad jis dirbtų Lietuvai. Viena
dieną jis prisieks: „visomis
išgalėmis stiprinti Lietuvos ne-
priklausomybę, sąžiningai tar-
nauti tėvynei, demokratijai,
Lietuvos žmonių gerovei“. Žiū-
rėk, kitą dieną jau jis žirinovs-
kiui ploja.

Alfa Mykolėnas
Beverly Shores, IN

DIDYSIS PERSIKRAUSTYMAS

Laiko tėkmėje vykstantys
socialiniai - ekonominiai gy-
ventojų infrastruktūros poky-
čiai dažnai sukelia tiesiogines
priežastis persikelti iš vienos
vietos į kitą.

Pažvelgus į Čikagos žemėlapi,
galima išskirti didesnius ar ma-
žesnius įvairių etninių grupių
susikaupimo rajonus bei jų
„migravimo“ kryptis.
Lietuvių telkiniai miesto plė-
timosi bangoje „tradiciškai“
išsidėstę pietvakarių linkme:
Bridgeport, Brighton Park,
Marquette Park, Oak Lawn.
Matoma, kad veikiant „tradi-
cinei traukai“, pietvakarių lini-
joje atsirado ir lietuvių centras
Lemonte.

Iš visų telkinių bene reikš-
mingiausias socialinį - kultūrinį
palikimą lietuviui sukūrė Mar-
quette Park apylinkėse, kur
daugumas tos veiklos židinių ir
toliau sėkmingai veikia, pri-
traukiant ir naujai atvykstan-
čius.

Ivertinant apylinkę, šiandien
galima drąsiai teigti, kad tai
vienas labiausiai urbanizuotų
miesto rajonų, kur randasi di-
džiausias Čikagos prekybinis
centras – Ford City, Midway
aerodromas, Daley College. Šalia
esamų industrinių kompleksų
negalima neatsižvelgti į „arką
su golfo lauku, teniso bei futbolo
aikštynais.

Neseniai atidaryta „oranžinė“
greitojo traukinio linija žymiai
pagrįdo susisiekimą tarp Mid-
way ir miesto centro.

Šiuo požiūriu reikšmingas bū-
tų traukinio linijos pratęsimas
iki Ford City, bet tokie planai
dar laukia federalinio finansavi-
mo.

Nepaisant kainų augimo, dar
esantis skirtumas, lyginant su
šiauriniams miesto rajonams, pri-
traukia investitorius dėmesį, nes
pietinėje dalyje už tą pačią
kainą galima įsigyti žymiai
didesnį gyvenamą plotą. Priei-
namos kainos sudaro geras są-
lygas pirmą kartą perkantiems.

Pagal bendrą statistiką, ame-
rikietis vidutiniškai teišbūna
vienoje vietoje apie 7 metus. Tai
faktas, parodantis, kad investicija
į nekilnojamojo turto
nebūtinai reiškia ilgalaikį
„prikaustymą“ vienoje vietoje.
Spartėjant gyvenimo tempui,
besikeičiančių vertybių maka-
lyne vargu ar tikslinga lai-
kytis ilgalaikio planavimo stra-
tegijos. Kita vertus, 7 metų
periodas yra vidutiniškai pa-
kankamas laikotarpis, kad būtų
įmanoma sukurti gerą
kreditą perėjimui į pageidau-
jamą „dream house“.

Vidas Paškus
Chicago, IL

GRĖSMĖ „DRAUGUI“

Išgąsdino ir sujaudino Draugo
fondo iždinkimo Broniaus Juode-
lio laiškus: „Draugui“ gresia
sustojimas dėl finansų stokos“.
Vadinasi, galim netekti vienin-
telio išeivijos dienraščio, kurs
teikia nemažą krūvį informac-
inės medžiagos bei komentarų iš
laisvės atgavusios tėvynės, reli-
ginės minties straipsnių ir,
svarbiausia, – netekime šešta-
dieninio kultūrinio priedo, kur
atspindi išeivijos kultūrinis
gyvenimas ir pakyla skaitytojo
mintis aukščiau kasdienybės, į
kūrybinį pasaulį.

Kaip išvengti šio nuostolio?
Vienintelis būdas – mums,
skaitytojams, išteisti pagalbos
ranką „Draugui“. Toji pagalba
yra ne kas kitas, kaip pernai
rudenį suorganizuotas Draugo
fondas.

Jei pasisektų sukaupti fonde
1,000,000 dol. pagrindinio kapi-
talo, tai jo palūkanos lengvai
išspręstų visas dienraščio finan-
sines problemas. Gali atrodyti,
kad milijonas dolerių didelė,
beveik nepasiekiamas, suma, o
reikia tik 5,000 narių ir bus
milijonas. „Draugas“ turi
daugiau kaip 6,000 skaitytojų.
Jei visi pasiryžtų tapti fondo na-
riais, pasiūsdami po 200 dol.,
greitai ir lengvai susikauptų
daugiau, negu milijonas.

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZE BRAZDŽIONYTE
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. – 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

A.A. PROF. DR. JUOZAS VĖBRA

Prof. Juozas Vėbra

davė svetimame krašte. O jo
gyvenimo kelias buvo Lietuvos
gyvenimo kelias.

Prof. dr. Juozas Vėbra Lie-
tuvos nepriklausomybės kovų
aktyvus dalyvis, savanoriu
įstojęs 1918 m. į Lietuvos ka-
riuomenę, būdamas vos 18 me-
tų. Pradinį karinį apmokymą
įgijo Kauno Karo mokykloje
1919 m., o vėliau, nuo 1922 m.
karines žinias gilino Aukštuose
karininkų kursuose Fontain-
bleau Artilerijos mokykloje,
Prancūzijoje.

Aukštąjį mokslą chemijos ir
matematikos srityse pradėjo
Lietuvos universitete Kaune ir
vėliau, iki 1930 m., speciali-
zavosi Tulūzos universitete,
Prancūzijoje, apgynęs ten ir sa-
vo disertacinį darbą, įgydamas
daktaro laipsnį cheminėje inži-
nerijoje. Už tyrimus organinės
sintezės srityse buvo apdova-
notas Tulūzos inžinierių chemi-
kų draugijos medaliu.

Ilgąsias daug patirties užsienio
cheminėse laboratorijose, grįžęs
į Lietuvą, įkūrė Cheminio Tyri-
mo laboratoriją Kaune ir vėliau
jai vadovavo. Tai buvo moder-
niausia laboratorija ne tik
Pabaltijje, bet Šiaurės ir Rytų
Europoje, su puikiausia, a.a.
prof. Vėbros sukomplektuota,
šios mokslo srities biblioteka
įvairiomis kalbomis.

Deja, iki šiol, kiek teko patir-
ti, ir Draugo fondo kvietimą teat-
siliepti vos 20% skaitytojų. Iš jų
apie 12% įstojo nariais, likusieji
prisiuntė po mažiau kaip 200
dol., tapdami rėmėjais. Iš viso
fonde kol kas susidarė apie
170,000 dol. pagrindinio kapi-
talo. Tai dar mažoka. Toli iki
milijono. Tad sukrusime, pa-
buskime iš apatijos ir gelbėkim
„Draugą“ iš prapulties nasrų.
Negalime žlugdyti savo pačių
kultūrinio pastangų ir tapti tik
paprastais duoneliautojais.

Paskubėkim Ilgai laukiant,
gali būti per vėlu. Liaudies
išmintis sako: ilgą iešmą bedro-
žiant, šuo kasnį nuneš.
Aleksandras Radžius
Baltimore, MD

„Draugo“ numerių aplankas
kaupiamas Lietuvos mokytojų
kvalifikacijos instituto bibli-
otekoje nuo 1994 metų, užsaki-
us laikraštį geradari Violetai
Teresei Gedgaudienėi, gyvenan-
čiai Kalifornijos valstijoje ir
Golden Oak suaugusiųjų
mokykloje dešimčiai ispanų
kalbą. Lietuvos mokyklų anglų
kalbos mokytojai maloniai pri-
dėna metodikos paslaptis, dali-
nasi darbo patirtimi, sprendžia
kitas pedagogines psichologines
problemas. Vyksta intensyvus
darbas auditorijose, proble-
minėse grupėse, pasirenkamuo-
siuose praktiniuose užsiėmi-
muose nagrinėjant švietimo
pertvarkos reikalus, keičiant
mokyklą ir patiems keičiantis.

Po užsiėmimų mokytojų
paslaugoms čia pat, Baltupiuose

„DRAUGA“ SKAITO LIETUVOS MOKYTOJAI

Lietuvos mokytojų kvalifi-
kacijos institute, Vilniuje, kas
savaitę įvairiuose tobulinimosi
renginiuose lankosi apie 300
pedagogų iš visos šalies. Čia jie
gilina savo dalyko žinias, gvil-
dena metodikos paslaptis, dali-
nasi darbo patirtimi, sprendžia
kitas pedagogines psichologines
problemas. Vyksta intensyvus
darbas auditorijose, proble-
minėse grupėse, pasirenkamuo-
siuose praktiniuose užsiėmi-
muose nagrinėjant švietimo
pertvarkos reikalus, keičiant
mokyklą ir patiems keičiantis.

Po užsiėmimų mokytojų
paslaugoms čia pat, Baltupiuose

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. balandžio mėn. 22 d.

Dr. Jozas Vėbra, tapęs organi-
nės technologijos katedros ve-
dėju VDU Kaune, įvedė įvairių
specialybių kursus. Taip jo
pastangomis buvo ruošiami spe-
cialistai įvairioms pramonės
šakoms.

A.a. prof. J. Vėbros kūrybinį
darbą nutraukė sovietų okupa-
cija. Jos metu dr. Vėbra stipriai
įsijungė į antisovietinę lietuvių
rezistenciją. Būdamas didelės
energijos žmogus, veržėsi vyk-
dyti įvairius rizikingus uždavi-
nius. Sukilimo metu jis su grupe
sukilėlių saugojo Radijo stotį
Ažuolyne, ėjo susprogdinti ir
Vilkijos pantoninį tiltą, bet nuo
to plano jis buvo pristabdytas
sukilėlių štabo.

Nacių okupacijoje įsijungė į
antinacinę rezistenciją. Būda-
mas VLIKO karinio skyriaus
vadovu, su keliais kolegomis
kariškiais paruošė Lietuvos mo-
bilizacijos planą ir reikalingų
ginklų sąrašą. VLIKO siūstas
žmogus į Švediją užpirkti gink-
lus, buvo Gestapo išsiiruotas ir

suintas. Gestapas, išsiaiškines
pogrindžio asmenis, areštavo
daug VLIKO narių ir dr. Juozą
Vėbrą.

Surakinti po du, jie visi buvo
sunkvežimiu gabenami į Vo-
kietiją. Šio nekrologo autorius,
kaip VLIKO vicepirmininkas,
buvo surakintas transportavimo
metu, su dr. J. Vėbra. Kaltini-
mas buvo – krašto išdavystė, o
bausmė išdavikams – kartuvės.

Tik bylos nukėlimo iki karo pa-
baigos dėka, visi išėjo į laisvę.
Dr. Juozas Vėbra gyveno Lie-
tuvai, ir kaip ne vienas to laiko
mokslo siekiantis žmogus, ruo-
šėsi dirbti savo jaunos tėvynės
pažangos labui. Širdį ir mintis
per 50 metų svetur gaivino tik
meilė Lietuvai ir troškimas re-
gėti ją laisvą. Laisvė atėjo, bet
ir tokiam žmogui, kaip a.a. Juo-
zui Vėbrai, namo grįžimas tapo
nutarimais suvaržytas.

Grįžo namo dr. prof. Juozas
Vėbra, grįžo į savo numylėtą
gimtinę jau Amžinam Poilsui.
Adolfas Damušis

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
**EMILIJA
MEILIŪNAITĖ-
LANDSBERGIENĖ**

MIRĖ 1984 M.
BALANDŽIO 24-TĄ DIENĄ

Vai papūški, šiaurus vėjau,
Nubarstyki smėlio kalną,
Ir atplėški baltą lentą –
Ten palaidota motulė...

Šią skausmingą sukaktį minint, šv. Mišios už jos sielą bus
aukojamos pas lietuvių pranciškonus Brooklyne bei Matu-
laičio Namų koplyčioje, Putname, kur ji praleido pasku-
tiniąsias savo dienas.

Kviečiame artimuosius ir pažįstamus prisiminti a.a.
Emiliją ir už ją pasimesti.

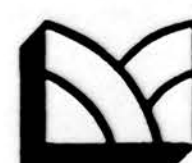
Vyras Jeronimas Landsbergis
Sūnus Algirdas ir Joan Landsbergiai
Sūnus Algimantas ir Teresė Landsbergiai
Duktė Gražina ir Mamertas Erciai
Anūkė Ligija ir Steve Ercius Di Paola
Anūkas Paulius Landsbergis
Anūkas Jonas-Albertas ir Els Landsbergiai
Anūka Andrius ir Liudas Landsbergiai
Proanūkė Emilija Landsbergytė
Proanūkas Forest Ercius-Di Paola
Sesuo Jadvyga Matulaitienė

Mylimai Motinai

A.†A.
BERNADETTAI GRAUŽINIENEI

mirus, jos dukterį RŪTĄ, žentą FELIKSĄ, jų šeimą
ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Kleofa ir Bronius Gaizauskai
Birutė, Eleuterijus ir Leda Žilinskai
Stasė Kasnickienė

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK

2567 WEST 69th STREET

(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK

4040 ARCHER AVENUE

(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Kazys Ratkevičius, atvykęs į Čikagą dalyvauti University of Chicago globoje ruoštuose tarptautinių bankininkų pasitarimuose, apsilankė „Draugo“ redakcijoje, kur buvo pasikalbėta dabartiniais Lietuvos Banko, lito ir kitais klausimais. Šį sekmadienį, balandžio 24 d., 1 val. p.p. (po Mišių Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje) K. Ratkevičius kalbės Pasaulio lietuvių centre. Su juo susipažindins ir pokalbiam vadovaus Antanas Grina (jis K. Ratkevičių atlydėjo ir į „Draugą“). Tikime, kad lietuviškoji visuomenė turi nemažai klausimų, todėl visi kviečiami atvykti į susitikimą su Lietuvos Banko valdybos pirmininku.

„Pensininko“ žurnalo dešimtmetis bus paminėtas balandžio 24 d., 1 val. p.p. (po Mišių Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje). Minėjime-vakariene dalyvaus žurnalo redaktorius Karolis Milkovaitis, atvykęs iš Kalifornijos. Meninė dalį atliks Algirdas ir Aldona Brazilai. Visi kviečiami ir visi laukiami.

Džiugi šventė Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte – vaikučių pirmoji Komunija – bus balandžio 24 d., sekmadienį, 9 val. šv. Mišių metu.

Dana Gierštikiene ir jos lietuviška kulinarija yra aprašoma trečiadienio, balandžio 20 d. „Daily Southtown“ laikraščio „Food“ skyriuje. Pažymima, kad ji mėgstanti gaminti lietuviškus patiekalus, paminima jos šeima ir lietuviškoji kilmė. Pateikiamas taip pat ir cepelinų receptas.

Vasara jau čia pat! „Draugas“ organizuoja įdomią kelionę po Pabaltijo šalį: Estiją, Latviją bei Lietuvą. Jūs aplankysite tokias įdomias vietas, kaip Lahemaa valstybinis parkas, kuriame yra kelios senovinės pily. Pietūs – unikaliuoju parko užgoje. Kitą dieną nepaprastai išpuošta kelionė ir Saaremaa salą – didžiausią Estijos teritorijoje. Viena salos įžymybė – 14 amžiuje statytas pilis. Tai tik vienos dienos išpuošimas... o ju bus 16! Skubėkite! Kreipkitės į G. T. International (708) 430-7272.

x Alaskos ledynus, eskimus, bei nepaprastą gamtą matysite plaukdamiesi Princess Cruises laivu ir važiuodami Mid-night Sun Express traukiniu šm. rugpjūčio 11-22 d. Vietų skaičius ribotas. Informacijai kreipkitės į American Travel Service, 9439 So. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60642, tel. 708-422-3000.

x Už a.a. Praną Šulą Šv. Kryžiaus bažnyčioje balandžio 24 d., sekmadienį, 9:30 v.r. bus atlaikytos lietuviškos šv. Mišios. Pranas Šulas buvo Šv. Kryžiaus parapijos Lietuviškų pamaldų komiteto pirmininkas. Jį prisimenantieji malonai prašomi šv. Mišiose dalyvauti.

Choras ir solistai Irena Milkevičiūtė, Virgilijus Noreika, Vitalija Šiskaitė, Arvydas Markauskas, Lijana Kopustaitė, Vytautas Juozapaitis, Genovaite Bigenytė, Liudas Norvaišas, Edmundas Kuodis dainuos labai įvairius muzikos kūrinius šio sekmadienio koncerte, kuris įvyks 3 val. popiet Jaunimo centre. Jų pasiklausyti kviečiame ne tik Čikagos, bet ir plačiosios apylinkės lietuvius. Bilietus bus galima įsigyti prie įėjimo į salę nuo 1 val. popiet.

Emilija Jonušienė, žymi daugelio mūsų kultūrinių bei tautinių įvykių rėmėja iš Omahos, užsisakydama mūsų dienraštį kitiems metams, kartu atsiuntė 225 dol. auką „Draugo“ leidimo išlaidoms sumažinti. Nuosirdžiai jai reiškiamas padėkų už šią auką lietuviškam spausdintam žodžiui.

Vytautas Zalatorius, žinomas žurnalistas ir visuomenės veikėjas paskutinius kelis metus dirbantis Lietuvoje, per Velykas buvo pagerbtas savo namuose Berwyne, kur susirinko nemažas būrys pasveikinti iš Vilniaus kelioms savaitėms ji sugrįžusį. Jo žmona – Birutė Zalatorienė ir pobuvį pakvietė ir būrį „Lietuvos Vaikų vilties“ organizacijos Čikagoje globojamų jaunuolių su jų tėvais. Visi čia smagiai praleido Velykų švenčių popietę.

Elzė Lietuvninkienė ir sūnus Julius „Žiburelio“ Montessori mokykloje užsiėmimų metu.

x Už a.a. Aliną Petrauskaitę Skrupskelienę bus atnašaujamos šv. Mišios šeštadienį, gegužės 15 d. 9 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Šeima kviečia buvusius bendradarbius, „Aušros“ mergaičių gimnazijos mokinės, ateitininkus ir visus pažįstamus atsilankyti.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja už aukas padėti vargstantiems vaikams Lietuvoje: nuolatinė rėmėja Aldona G. \$25, Laima ir Aleksandras Plateriai \$200. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės (IL Driver's License) – kreipkitės į Ed. Šumaną, tel. 1-708-246-8241.

Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ ruošia kugelio pietus Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, balandžio 24 d., 12 val., po Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Grandiečiai nepraso aukų, bet savo darbštumu mėgina užsidirbti bent kiek lėšų kelionei į Lietuvoje vykiančią Dainų šventę. Jaunimo pastangos vertos dėmesio ir paramos, o, be to, nebereikės mūsų šeiminkams pietų gaminti...

Lietuvos vyčių 112 kuopa ruošia „Šampano priešpiečius“ balandžio 24 d., 11 val. r. šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visuomenė nuosirdžiai kviečiama gausiai dalyvauti, nes pelnas skiriamas parapijai. Rezervacijos priimanoms tel. 708-425-5015 (J. Zakarkienė).

Nuotr. Irenos Senkevičienės

x Akcijų, bonų bei kitų vertėjų pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarė, duodami komiso nuolaidas, Albinas Kurkulis, tel. 312-360-5530 arba jo sūnus ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-360-5531 ir Paulius Kurkulis, 312-360-5627, dirba su Oppenheimer & Co., Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

x KAIRYS Baltic Expediting pristato maisto produktus Lietuvoje. Gavę jūsų čekį, siuntinį pristatysime 7-10 d. bėgyje ir atsisiųsime pasirašytą pakvitavimą. Šventinis siuntinys Nr. 2 (viskas kilogramais): kumpis, rūkyt. 2; dešra rūkyt. 2, sūris oland. 1; sviestas 500 gr.; mil-tai 4; cukrus 2; ryžiai 1, kava 400; arbata 200, kava, pup. 500; kava, tirpst. 200; mieles 100; šokoladas 300; saldainiai, šokolad. 1; medus 1; apelsinai 2 kg.; citrinos 1 kg.; aliejus 2 lt.; marinuota silkė 360; prieskoniai 100; aspirinas (ASA 325 mg.) 250 tbl. Už 22 kg. (48 sv.) – \$99.00 U.S. Kainos ir produktų sudėtis keičiasi dažnai pagal Lietuvos rinko kainas. Rašykite arba skambinkite dėl naujo kainoraščio: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6, Canada, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980.

SEKMADIENIS PO VELYKŲ PLC, LEMONTE

Prieš daugelį metų palikome gimtus namus, laukus ir pievas. Palikome jos žemėje įmintas pėdas, bet išsinešėme net iki šių dienų nenykstančią meilę savo gimtinei ir tėvynei. Išsinešėme lietuviškus papročius ir tradicijas.

Lietuvių tauta turi daug gražių papročių ir tradicijų. Saugojame ir puoselėjame jas, kaip didžiausią brangenybę. Bandomėme tas tradicijas perduoti savo jauniesiems kartai. Laikui bėgant, daug jų prisimirsta, bet kitos pasilieka ir yra tęsiamos. Viena tokių pamėgtų ir tesiamų tradicijų yra „Velykų stalas“.

Labai gražų, įvairų, su daugybe patiekalų „Velykų stalą“ balandžio 10 d. suruošė Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas. Po šv. Mišių Misijos bažnytelėje visi skubėjo į centro didžiąją salę. Didžiulė salė greitai prisipildė dalyvių. Gražiai, pavasariškai Dailės Šlenienės papuošti stalai ir scena suteikė šventišką nuotaiką.

Susėdus visiems prie stalų, renginių komiteto pirmininkė priminė papročius ir tradicijų reikšmę ir svarbą mūsų lietuviškame gyvenime. Šiandien tradicija sujungia mus į vieną didelę lietuvišką šeimą, o PLC tai tos didelės šeimos namai. Palaimino mus, mūsų pastangas ir „Velykų stalo“ valgius misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas. Po palaiminimo ėjomė ragauti to įvairiausio, daugelio šeiminkinių pagaminto, maisto. Norėjosi visko paragauti, o to maisto tiek daug. Kumpiai, rūkyti kalakutai, antys, rūkyta žuvis, įvairiausi mėsos vyniotiniai, daržovės, salotos, mišrainės ir dar daug kito. Kitas stalas, tai namuose, kepti tortai: napoleonai, beržo šakos, avinukai, ežiukai ir kiti saldumynai. Ir taip pamažu pro ta didžiulį stalą praėjo 290 žmonių. Kaip gera, kad nereikėjo niekur skubėti, nes šimt operos spektaklis bus kita

sekmadienį. Didelė padėka visoms ponoms, kurios prisidėjo ir paaugojo maisto, tortų, stalo papuošimų, o kitos, negalėdamos pagaminti, paskyrė piniginę auką. Padėka komiteto narėms, kurios labai daug dirbo kelias dienas, ypač Daliai Šlenienei, kuri rūpinosi, kad maisto būtų pakankamai ir labai įvairaus. Maisto tikrai nepitrūko.

Kai prieš maldą susikabinome rankomis, pajutome, kad esame vienos, labai daug kentėjusios tautos vaikai, kad Nemuno vingyje mūsų visų tėvynė.

Tai tokioje šventiškoje, draugiškoje nuotaikoje praleidome Atvelykio sekmadienį.

Bronė Nainienė

ŠVIESIAJUOSTĖ IŠ ŽURNALO „LIETUVIAI“

Balandžio 13 d. trečiadienio popietėje vyresniųjų centre. Seklyčioje, stebėjome vaizdajuostę apie lietuvių kultūrinį gyvenimą plačiojoje Amerikoje ir Lietuvoje. Programą vadovė Elena Sirutienė trumpai pristatė Iz. Stončienę, kurios pastangomis ši vaizdajuostė buvo parūpinta. I. Stončienė trumpai paaiškino apie žurnalą „Lietuviai“, kuris ir pagamino šią juostą.

Susidomėję stebėjome mūsų sportininkus, dalyvavusius pasaulinėje olimpiadoje ir laimėjusius medalius. Toliau parodė daug garsių lietuvių asmenybių: V. Noreiką, N. Sadūnaitę, K. Sają ir kt. Visus pradžingino Los Angeles lietuviško jaunimo šokėjai, grakščiai pasokę tautinius šokius, skudutinkai, pagroję liaudies dainas, instrumentais. Tuoj pat parodė daugelio įvairių paveikslų parodą, kur išvysime moderniško meno stilių, pieštų paveikslų. Mums jie atrodė labai neestetiškai, apsupti gyvatinėmis, tigras, iškratpytom lūpomis ir nosimis. Tai buvo Los Angeles lietuvių dienų proga. Čia kalbėjo Almis Kuolas, Bronys Raila, apibūdindamas tau-

„GRANDIES“ 30-TAS GIMTADIENIS

Prieš 30 metų (1964) lietuvių tautinių šokių mokytoja Irena Smiļiauskienė sukvietė šešias šokėjų poras į Čikagos Jaunimo centrą. Nuo čia ir prasidėjo 30 metų trukusi, išaugusi ir tebesitęsianti Jaunimo tautinio ansamblio „Grandies“ veikla.

Per 30 metų „Grandies“ rataliuose šoko daug šokėjų. Šiandien „Grandyje“ šoka 78 įvairaus amžiaus šokėjai. Kai kurie jų yra pirmųjų „Grandies“ šokėjų dukrytės ir sūneliai. Šokių repetitijos daug metų vyko Jaunimo centre. Dabar repetitijos vyksta Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, todėl ir 30-asis „Grandies“ gimtadienis balandžio 16 d. buvo atšventas PLC didžiojoje salėje.

Gimtadienio puotai vadovavo „Grandies“ šokėjas Marius Polikaitis, sveikindamas gausiai susirinkusius svečius. Jų tarpe buvo Lietuvos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas, Lietuvos generalinis garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys, ilgamečiai „Grandies“ globėjai Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai ir daug kitų garbingų

tiškumą, kuris mažoms tautoms yra nepaprastai svarbus. Tuo tarpu didieji, kaip sovietinė Rusija ir net JAV ji pakrikusio nacionalizmo ir pasmerkė.

Toliau matėme Klaipėdos laivą Bostone, Maine valstijoje liet. šokėjų grupę ir pranciskų chorą, dail. Bagdono paveikslus, kuriuos jis perduoda Lietuvai. Pamatė ir Arizonos lietuvių šventę Phoenixe. Kalbėjo Dami-jonaitienė, Sigutė Mikutaitytė, po jų Algirdas Gustaitis aiškino apie etnografinės lietuvių sienas, mažąją Lietuvą, priminė 1920 metų sienų nustatymo šutartį su sovietine Rusija.

Ekrane jaunimas: skautų lauzas, jų įžodis, kurį priima kun. A. Saulaitis. Įdomu buvo pamatyti mokslininkę Birutę Galdikaitę, kuri visa savo gyvenimą pašventė orantų grupės gelbėjimui nuo išnaikinimo. Veliau pamatėme rašytojų draugijos pirm. Vyt. Martinko, Stasi. Lozoraitį ir prez. A. Brazausko iškilmingą priesaiką Vilniaus katedroje.

Šią garsiajuostę režisavo Vytautas Petrulis. E. Sirutienė, padėjusį I. Stončienę ir gausiai publikai, pranešė, kad tą garsiajuostę gali visi užsisakyti už nedidelę kainą. Ji pranešė, kad kito trečiadienio popietę kalbės „Pensininko“ žurnalo redaktorius K. Milkovaitis, tema – „Vergas ir karalius“. Taipgi ji kvietė visus dalyvauti „Pensininkui“ paremti vakarieneje balandžio 23 d. O gegužės 5 d. ruošiamą kelionę į teatrą, į muzikinio veikalo „Mamie“ pastatymą. Po to buvo bendri pietūs ir draugiškas pabėndravimas.

Apol. P. Bagdonas

svečių bei viešnių. Gimtadienio puotą palaimino kun. Antanas Saulaitis ir prie pavasario gelėmis papuoštų stalų vyko vaišės. O vaišės daryti, su specialistų pagalba grandiečiai moka. Juk prieš porą savaitių čia vyko jų padarytų „koldūnų“ pietūs.

Pasivaikinus žodį tarė, per 30 metų nepailstanti, „Grandies“ vadovė Irena Smiļiauskienė. Visą laiką ji su padėjėjomis, mokytojomis Dalia Bilaišyte, Violeta Fabianovich, Rėda Pluriene, Vida Brazaityte ir Rima Polikaityte ne tik jaunimą mokė mūsų tautinių šokių, bet ir ugde tautinę jo dvasią ir visus laikė dideliu lietuviškam būry. Žodį tarti buvo pakviesti ir ilgametė „Grandies“ globėja Irena Kriaučiūnienė. Ji linkėjo „Grandžiai“ dar 30 metų drebinti Pasaulio lietuvių centro grindis, šokant tautinius šokius. Trumpu žodžiu šokėjus bei jų mokytojas sveikino Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas, linkėdamas ir toliau puoselėti mūsų tautinį meną JAV, nuvežus jį parodyti Lietuvai, o šio vakaro programos išrašą juostą atsiųsti į Vašingtoną. Jis pasistengs, kad programą per televiziją pamatyti visa Lietuva.

„Grandies“ 30-jo gimtadienio programą sudarė tautinių ir stilizuotų šokių, ratelių ir žaidimų pynė, pavadinta „Tykus buvo vakarėlis, aiškiai švietė mėneselis“. Šoko keturios grupės: studentų, jaunių, mokinių ir vaikų darželio, jų ratalius palydint dainomis. Visiems šokiams buvo meistriška muzika Ričardo Soko melodijų pynė. Programos dalį ypač pasigėrėtinau atliko studentų grupė. Jiems šokant, visai nedundėje grindys, bet visiškai negirdėjome, labai miksliu šokių suoliai bei polkų „trenksmas“.

Programos gale „Grandies“ šokėjai sveikino savo vadovę Ireną Smiļiauskienę, įteikdami 30 raudonų rožių. „Grandies“ jauniai išreiškė padėką savo mokytojai Rėdai Plurienei. Sveikino ir pirmieji „Grandies“ šokėjai – veteranai, dabar jau sėdėję prie svečių stalų. „Grandi“ sveikino Lemonto „Spindulio“ šokių grupės vardu Rasa Poskočimienė.

Po programos buvo laimėjimai ir smagūs šokiai visiems, grojant „Žiburio“ šokių kapelai.

Vakaro pajamos skirtos „Grandies“ išlaidoms, keliaujant šią vasarą į dainų ir šokių šventę Lietuvoje.

Br. Juodelis

IŠ ARTI IR TOLI

LENGVIAU SUJUNGTOMIS PASTANGOMIS

New Jersey ir Philadelphiaus tautinių šokių grupės susijungė 1993 m. vasarą, kad jungtinėmis pastangomis būtų lengviau atlikti pasirošimo darbus ir po to dalyvauti Dainų ir tautinių šokių šventėje Lietuvoje. Jungtinė grupė pasivadino ir jungtiniu vardu – „Liepsna-Aušrinė“.

Kaip ir kitiems jauniems šokėjams, kyla lėšų telkimo klausimas, nes kelionė į Lietuvą nepigi, o ir šiaip išlaidų susidaro. Jaunimas šiose grupėse šoka jau seniai, pasirodymai lietuviškuose renginiuose New Jersey ir Pensilvanijos valstijose, o taip pat amerikiečiams, pvz., Richmond, VA, ruošdami „World Ethnic“ festivalyje. Beisistengiant kelionės į tėvynę išlaidas sumažinti, „Liepsna-Aušrinė“ ateinantį sekmadienį, balandžio 24 d., Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje rengia šaunią puotą. Pradžią 1 val. p.p.

„Grandies“ ansamblio nariai ne tik mikliai šoka tautinius šokius, bet tiek pat mikliai gamina virtinukus, kuriais vaišina pietautojus Pasaulio lietuvių centre kovo 20 d., kad pasidarytų lėšų kelionei į Lietuvą.

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui— yra lietuviškas laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.